

СПЕЦИАЛНОСТ
ИСТОРИЯ И АРХЕОЛОГИЯ

<i>ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН:</i>	БАКАЛАВЪР
<i>ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ:</i>	ИСТОРИК-АРХЕОЛОГ
<i>СРОК НА ОБУЧЕНИЕ:</i>	8 СЕМЕСТЪРА
<i>ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ:</i>	РЕДОВНА

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Квалификационната характеристика на специалност *История и археология*, ОКС “бакалавър” е съобразена с изискванията на Закона за висшето образование, Наредбата за държавни изисквания за придобиване на висше образование и Правилниците на Югозападния университет.

Обучението продължава четири години (осем семестъра) и включва задължителни, избираеми и факултативни дисциплини. То отговаря на ниво 6 и подниво 6Б от Националната квалификационна рамка.

I. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Основната цел на обучението за придобиване на ОКС „бакалавър” по специалността *История и археология* е подготовката на висококвалифицирани специалисти в сферата на историческата и археологическата наука с възможност за реализация като специалисти-историци и археолози – уредници в музеите в страната, научните институти към БАН, висшите училища, Националния институт за недвижимо културно наследство и др.

Допълнителните цели съответстват с политиката на университета по отношение на развитието на универсални и практически умения, владение на чужди езици, възможности за свободен избор, умение за работа в мултикултурна и междуетническа среда.

II. МЕТОДИ И СРЕДСТВА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Изграждане на оптимална образователна среда, стимулираща професионалното общуване на високо ниво и даваща възможност за творческа изява.

Изработване и актуализиране на учебна документация, отговаряща на съвременните тенденции в историческата и археологическа наука.

Използване на съвременни интерактивни методи за обучение, съобразени с най-добрите педагогически практики в страната и чужбина.

Съвременно информационно осигуряване на учебния процес и планирането и поддържането му в съответствие с целите и задачите на обучението.

Осигуряване на възможности за междууниверситетска и международна мобилност.

III. ОБХВАТ И РАВНИЩЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ

Структурата и съдържанието на учебния план осигуряват на студентите широкопрофилна теоретична и практическа подготовка по основни исторически и археологически дисциплини.

Задължителните дисциплини в учебния план имат за задача да дадат фундаментални знания на студентите в областта на българската, балканската и световната история, отговарящи на съвременните научни изисквания. Студентите получават знания за основните събития, процеси и явления от историята; научават се да анализират и интерпретират събития от миналото; да правят актуални изводи и обобщения. Предвид археологическото богатство на България, което включва паметници от праисторията, класическата и средновековната археология, археологическият модул е структуриран с оглед подготовката на специалисти във всяка една от тези области. В този модул студентите получават знания за богатото световно и българско археологическо наследство от праисторията, античността и средновековието; от гледна точка на археологията се проблематизират възлови въпроси от историческото и културното развитие, като се поставят в широк географски контекст; формират се практически умения за разпознаване и работа с археологически материали и находки от различни епохи.

Учебният план на специалност *История и археология* застъпва и ред допълващи дисциплини като етнология, нумизматика, епиграфика, история на изкуството, архивистика и др., които дават възможност за комплексен и интердисциплинарен подход при научноизследователската работа по история и археология.

Избираемите дисциплини имат за задача да осигурят на студентите възможност за навлизане в избрана от тях специализирана историческа и археологическа проблематика и по този начин да разширят техните бъдещи професионални възможности, съобразно техните интереси.

Факултативните дисциплини дават възможност за получаване на знания и умения в по-широки научни области в съответствие с интересите на студентите.

През три от учебните години студентите участват в археологически разкопки на обекти от праисторията, античността и средновековието, като целта е формирането на практически професионални умения.

Студентите се подготвят по класически езици (старогръцки и латински) и имат възможност да изучават и други езици по избор, както и да практикуват спорт. Те могат да участват и в извънаудиторни дейности като клубове, конференции, семинари и т.н.

IV. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Студентите от специалност *История и археология*, покрили изискванията на учебния план и положили успешно държавните изпити (по история и археология), получават професионална квалификация *бакалавър*. Те имат възможност да се реализират като:

- Музейни специалисти;
- Специалисти в научни и културни институти;
- Екскурзоводи в сферата на туризма;
- Експертни длъжности в държавната и общинска администрация;
- Консултанти в средствата за масова информация и др.;

По желание студентите могат да завършат и модул за получаване на допълнителна квалификация като учители.

Придобилите степен бакалавър по *История и археология* могат да продължат обучението си за придобиване на образователно-квалификационна степен *магистър* или да продължат обучението си в други научни области на хуманитаристиката.

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН
Специалност: „История и археология” – код 04.101.14.10
(формата е валидна само за web-страницата)

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Въведение в история на историографията	3	Стара история 2 част	6
Стара история 1 част	7	Археология 2 част	5
Тракология	7	Средновековна обща история 1 част	5
Археология - I част	7	Средновековна българска история 1 част	5
Избираема дисциплина И	3	Избираема дисциплина А	3
Избираема дисциплина И	3	Избираема дисциплина А	3
Спорт		Избираема дисциплина А	3
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират три дисциплини)	
Религии и етноконфесионални общности в българското пространство	3	Антчно изворознание	3
Вечният град на Балканите	3	Въведение в икономиката и демографията на древния свят	3
Храни и напитки през Средновековието	3	Тракия Понтика	3
Медицински познания и практики в Средновековна България	3	Обща подводна археология	3
Писмена и говорна езикова култура	3	Погребални практики в Римска Тракия	3
		Краезнание и археология	3
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Средновековна обща история - 2 част	5	Нова Балканска история 1453-1833	7
Средновековна българска история - 2 част	4	Нова обща история 1 част	6
История на българския народ XV-XVII век	5	Класически език (старогръцки или латински)	3
Архивистика 1 част	4	Английски език	3
Етнология	3	Архивистика 2 част	5
Избираема дисциплина А	3	Избираема дисциплина И	3
Избираема дисциплина А	3	Избираема дисциплина И	3
Избираема дисциплина А	3		
Избираеми дисциплини (студентите избират три дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
Приложна археология	3	Венеция и Балканите от Ранното средновековие до 16 век – политически, икономически и културни взаимодействия	3
Гробна архитектура в българските земи през Античността	3	Култови места и почитане на мощи и реликви на Балканите през Средновековието	3
Развитие на керамичния комплекс в Древна Тракия края на II - I хил.пр.Хр.	3	Всекидневният живот в Средновековна България	3
Селищно развитие в Древна Тракия.	3	Светци, монаси, манастири в българското етническо пространство през Средновековието	3
Урбанизация	3		
Селищна подводна археология	3		
Корабна подводна археология	3		
	Общо 30		Общо 30
Трета година			

Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Нова обща история 2 част	5	Най-нова обща история 2 част	6
Нова българска история	5	Най-нова история на България	6
Най-нова обща история 1 част	4	Българско Възраждане	8
Английски език	3	Историческа антропология	4
Съвременна история на Балканите	5	Избираема дисциплина И	3
Избираема дисциплина А	3	Избираема дисциплина И	3
Избираема дисциплина А	3		
Избираема дисциплина А	3		
Избираеми дисциплини (студентите избират три дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
Антични археологически паметници от Югозападна България	3	История на храненето 15-21 век	3
Църковна археология в Югозападна България	3	История на популярната култура	3
Въоръжението и военното изкуство в Древна Тракия от края на II - I хил.пр.Хр.	3	Войните и социалната политика. Балакнски казуси	3
Тракийски култови центрове - проблеми на проучванията	3	История на всекидневния живот на Балканите през XX век: исторически парадигми на XXI век	3
Древни цивилизации в Южна Америка	3		
Медии и политика	3		
	Общо 30		Общо 30
Четвърта година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Праистория	6	Археология на Средновековна България	5
Тракийска археология	6	Музеология	5
Класическа археология	3	Опазване и оценяване на историко-археологическото наследство	4
Римска археология на българските земи	3	Археология на българските земи XV-XVII век	3
Нумизматика	3	Археологическа практика	3
Археологическа практика	3	Писмен държавен изпит по история и археология	10
Избираема дисциплина А	3		
Избираема дисциплина А	3		
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
Пистирос – трако-гръцки град-емпорион	3		
Археологическа култура Пшеничево и Ранножелязната епоха на Балканите	3		
Сравнително изкуствознание	3		
Теория на изкуството	3		
	Общо 30		

ОБЩО ЗА 4 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 240 КРЕДИТА

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

ВЪВЕДЕНИЕ В ИСТОРИЯ НА ИСТОРИОГРАФИЯТА

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Жана Пенчева-Маркова, катедра „История“

Анотация:

През последните няколко десетилетия историята на историографията по-необходимост заема ключово място в учебния план на множество исторически департаменти. Този лекционен курс по “Въведение в историята на историографията” е основен и единствен, който дава познания на студентите за развитието на историята след появата ѝ като модерна професионална дисциплина. Курсът не е “философия на историята”, а “история на историографията”. Той е въведение към и продължение на кратките историографски прегледи правени по отделни дисциплини от учебния план. Целта е студентите да добият познания за смисъла на самото понятие “историография”; за развитието на историята като изследователска дисциплина, на нейния обект, методи на изследване, изворова база, изследователски подходи, промяната в разбиранията за историческия извор, техники на описание и т.н. Чрез този курс студентите ще бъдат поставени и пред проблеми като - какво историците правят и как те мислят; какво включва историческото “познание”; как политическия и интелектуален контекст влияе на историческото изследване и описание; представите за понятия като познание, разбиране, въображение, обяснение, анализ, наратив; разбирането за това как историята като дисциплина моделира себе си. Заедно с това курсът се концентрира върху школи, кръгове, автори и изследвания, които са представителни за важните тенденции от развитието на историята като научна дисциплина. В него ще заемат място проблеми като професионализацията на историографията и концентрирането ѝ в университетите; възгледите за методологията на изследването и възможността за “обективно познание”; за връзката между изследващия историк и отминалата реалност; основни промени в мисленето и в практикуването на историците; промените във формите на историческо изследване и историческо описание; спецификите на историческия наратив и историческия дискурс; промяната в концепциите за историческото време и т.н.

Съдържание на учебната дисциплина:

Историческото познание от Херодот до Просвещението; появата на историята като професионална дисциплина; Романтизмът в историографията през 19 в.; Класическият историзъм Европа и света; Кризата на класическия историзъм; “Прогресивните историци” в САЩ; школата „Анали“ във Франция; марксисткият подход историографията на Великобритания след края на Втората световна война; германската социална история от 60-те години насам; “Новата социална история“ в САЩ от 50-те до 70-те; постмодерната теория на историята; посмодернизмът и различни исторически школи и тенденции; интелектуална история; новата социална история; последни тенденции в марксистката историография; новата културна история; История на пола (gender history); история на сексуалността; От „езиков обрат“ към „исторически обрат“ в социалните науки и хуманитаризма;

историографията в страните на бившия съветски блок, общ преглед на тенденциите в българската историография; Последни тенденции в българската историография

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите и отговарят писмено на въпрос.

СТАРА ИСТОРИЯ I и II част

ECTS кредити за I част: 7.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: I

ECTS кредити за II част: 6.0

Форма за проверка на знанията: Изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Иво Топалилов, катедра „История”

доц. д-р Александър Порталски

Седмичен хорариум: 3л

Вид на изпита: текуща оценка

Седмичен хорариум: 3л+1су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Историята на Стария свят започва с появата на първите писмени паметници, започва с първото себеосъзнаване и духовно съизмерване и самоизмерване на Човека. Тя се възстановява, преди всичко, въз основа на писмени, но също така и на археологически извори.

Основната цел на курса лекции е студентите да се запознаят с първите в света цивилизации, като едновременно с това започнат да добиват историческо мислене за критична оценка и самооценка на околния и собствения свят и поведение, както в древността, така и днес.

Другата важна цел е студентите да научат, че техните (нашите) оценъчни категории имат свое начало, което се корени в Историята на Стария свят, че човешката цивилизация не се развива само и толкова по права и възходяща линия, а се развива с много и преди всичко интелектуални (а не само материални!) натрупвания, които се реализират чрез пулсации в определени исторически моменти. Тези пулсации се представят от древните цивилизации.

Съдържание на учебната програма:

Курсът лекции обхваща най-древните цивилизации на Земята, развивали се от края на IV/началото на III хил.пр.Хр. до средата на I хил. след Хр. в Североизточна Африка, Западна/Предна Азия (Месопотамия, Иранското плато, Същинското Източно Средиземноморие – Леванта, Мала Азия) и Европа (Балканския и Апенинския полуострови). По тези обширни земи се представят, преди всичко, Египетската, Шумерската, Шумеро-Акадската, Вавилонската, Асирийската, Персийската, Хититската, Минойската, Ахейската, Старогръцката, Етруската и Римската цивилизации. Тези цивилизации формират многолико, но единно историко-културно пространство и себеусъвършенстващо се обществено устройство и битие.

Особено важно за човешката история е преминаването на обществата от докласови към раннокласови отношения през IV-II хил.пр.Хр. Това е времето, когато се създават най-старите държавни организации в света, време, с което започва и назоваването им като цивилизации. Тук става дума за Египет, Месопотамия, Минойския Крит, Хититската държава и Ахейска Гърция.

Разцветът на древните общества през I хил.пр.Хр. налага развити класови робовладелски отношения. Това е епоха на максимално духовно развитие и на общочовешки културни постижения, свързани с утвърждаване на ценности, достигнали своя връх в класическа Елада и развили се сетне през елинистическата и римската епоха. Именно тези общочовешки постижения и ценностната система от античността са в основата на общоевропейската цивилизация, продължила своето развитие през Средновековието, Ренесанса и до наши дни, включително.

Упадъкът и залезът на древните общества през първата половина на I хил. сл.Хр., най-добре представено от Римската империя, е период, през който се наблюдава изчерпване на античните обществени отношения, наблюдава се търсене и намиране на общества на нови (феодални) отношения за по-успешното им преобразуване и за включването на нови народи от “периферията” на античната цивилизация. С това тези нови народи реално стават творци на собствената си и на световната история, разширява се периметърът на историята.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ТРАКОЛОГИЯ

ECTS кредити: 7.0

Седмичен хорариум: 3л+2су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Александър Порталски, катедра „История”

Анотация:

Тракологията е комплексна междудисциплинна наука, която изследва Историята на Тракия и траките в Древността. Нейните извори са писмени, археологически, лингвистични (данни на ономастиката) и живата старина, запазена в традиционната народна култура. В курса лекции Историята на Тракия и траките се представя като неразделна част от Старата история на Югоизточна Европа и Мала Азия. Не напразно в представата на древните името Тракия е най-старата Европа. Тракия - и свързаните с нея Елада и Македония - са началото на Европа.

Тракийското общество и сходните нему, както от Древния Изток, така и от Ахейска Гърция и от Рим през Царския период, се оказват правило в развитието на древните общества. Елада и Рим, само в определени периоди от античната си история, са изключения от това правило. Ето защо, курсът лекции История на Тракия и траките представя общество, различно от класическото робовладелско, каквито са тези в Елада и Рим, но само през античността.

Така, могат да се видят сходствата на Историята на Тракия и траките с останалата част от обществата от Историята на Стария свят. Да се разбере, че първата е неразделна част от втората, а не просто нейна периферия. Могат да се видят спецификите в характеристиката на Историята на Тракия и траките, които са в основата и са част от нашата българска културна история.

Очевидно, Историята на Тракия и траките не представя само и толкова затворена самобитна култура, колкото че тази култура се развива чрез взаимодействия и взаимовлияния с близки и по-далечни цивилизации и култури, чрез контактните зони, както по вода, така и по суша.

Особено важно е, че науката тракология и нейният обект Историята на Тракия и траките се явяват съществен дял от световната културно-историческа наука индоевропеистика.

Съдържание на учебната програма:

Историята на Тракия и траките има своето генезисно начало в епохата на неолита (VII-VI хил.пр.Хр.). Тогава се полагат основите на стопанско-културния и социално-поведенчески стереотип на населението в Югоизточна Европа, характеризиращ го за цели хилядолетия напред. Следващият етап в генезиса е епохата на халколита (V)IV хил.пр.Хр., когато в обществото се появяват първите съсловнокласови отношения. През тази епоха обществото в Тракия създава и първите протописмени паметници, съответстващи на и проявяващи тези държавностни отношения. Най-ранната форма на държавност в Тракия, която е подобна и е типологически сходна с номовете в Египет и патесиатите в Месопотамия, както и ранните писмени паметници като проявление на тази държавност, дават основание да се приеме, че с Късния халколит започва Старата история на Тракия. Особено важни в генезиса на Тракийската история и култура са Ранната и Средната бронзова епоха (III- средата на II хил.пр.Хр.). През това хилядолетие и половина, макар, че археологическият облик на културата в Тракия външно се различава от предходния период, то по своето съдържание отношенията в прототракийското общество остават типологически същите – отношения на съсловнокласови държавни организации. По това време, в Египет и Месопотамия на политическата сцена се формират и действат раннокласови държави, включващи в себе си по-старите съсловнокласови държавностни формации, сравними с тези в Тракия.

Началото на Историята на траките се открива в писмени извори след началото и към средата на II хил.пр.Хр. По това време траките се разполагат както в Югоизточна Европа, така и в Северозападна/Западна Мала Азия. При това, те се оказват основна част от една по-голяма палоебалкано-западноазиатска индоевропейска общност. Върховата външнополитическа изява, чрез която траките от двете страни на Мраморно море и Хелеспонта се вписват особено ярко в Старата история на региона е Троянската война, водена от Ахейско-гръцкия съюз срещу Трояно-тракийския съюз през XIII в.пр.Хр.

Историята на траките през I хил.пр.Хр., особено от VI в.пр.Хр. насетне представя едно раннокласово общество, най-добре изявено от *Одриската държава*. Нейната същност съответства на раннокласовата същност на могъщата Персийска държава от същото време. Одриската раннокласова държава се включва и проявява най-активно в античната история на региона през V-IV в.пр.Хр., когато първа успешно започва да налага ранноелинистически тенденции в Югоизточна Европа.

През елинистическата епоха (края на IV – края на I в.пр.Хр). *траките* от Югоизточна Европа и Северозападна Мала Азия са част от глобалния свят на елинизма. Най-изявени представители, в това отношение са: в Мала Азия - Витинското царство, а в Югоизточна Европа – Одриското и Гетското царства.

Римската епоха (I-V в.) ликвидира окончателно тракийските държави, като последна в ЮИ Европа, в началото на II в., от историческата сцена слиза Дакийската държава. Организираны са постепенно римските провинции (Долна и Горна) Мизия, Тракия и Дакия. Траки живеят и в източната половина на по-старата провинция Македония.

Елинизацията и романизацията на траките през античността е процес, който обхваща предимно градовете. Масата от населението, организирано по общини, живее в селата, където се запазва жива традиционната народна култура. Именно чрез традиционната народна култура се представя съхранен и обогатен древният хилядолетен стопанско-културен и социално-поведенчески стереотип, който ще бъде наследен и от новодошлото славянско и българско население, за да се запази през Християнството, жив и до нашето съвремие в източната половина на Балканския полуостров – от Карпатите до Егейско море, включително.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

АРХЕОЛОГИЯ I и II част**ECTS кредити:** 7.0**Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** текущ контрол**Семестър:** I**ECTS кредити:** 5.0**Форма на проверка на знанията:** изпит**Семестър:** II**Методическо ръководство:**

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История“

E-mail: alexaim@abv.bg

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg**Седмичен хорариум:** 3л+0су**Вид на изпита:** текуща оценка**Седмичен хорариум:** 3л+1су**Вид на изпита:** писмен**Анотация:**

Настоящата учебна програма включва три модула „Обща археология“, „Класическа археология“ и „Археология на България“. Първият модул запознава студентите с общите теоретични въпроси, които определят спецификата на археологията като самостоятелна научна дисциплина, вторият – с археологическото наследство на Древна Гърция и Древен Рим, а третият – с въпросите, свързани с археологията на българските земи от праисторията до средните векове. Представят се характерните черти на културата през отделните епохи и области и най-забележителните обекти и паметници в тях. Студентите се запознават с най-новите проучвания и открития и научни концепции и интерпретации. Отделено е внимание на въпросите, свързани с опазването, популяризирането и управлението на археологическото културно наследство в Европа и България и на проблемите и перспективите, които стоят пред него. Семинарните занятия дискутират проблеми, свързани с по-важни групи от паметници или отделни артефакти, които не могат да бъдат обхванати в лекционния материал, а също придобиването на умения за разпознаване на археологически материали и находки от различни епохи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Археологията като наука, възникване и развитие; Палеолит (старокаменна епоха) и мезолит (среднокаменна епоха); Неолит (новокаменна епоха); Халколит (каменно-медна) и бронзова епоха; Егейският свят през бронзовата епоха. Цикладска, минойска, еладска култура; Желязна епоха; Култура на Древна Гърция през архаичната, класическата и елинистическата епоха; Древногръцка архитектура; Древногръцка скулптура; Древногръцка керамика и вазопис; Култура на Древен Рим; Рим – организация на градския живот; Римско изкуство; Поява и развитие на археологията в България; Държавна политика и нормативна уредба по въпросите на културното наследство в България от Освобождението до днес; Палеолит и мезолит в българските земи; Неолит и халколит в българските земи; Бронзова епоха в българските земи; Тракийската култура през ранножелязната

епоха; Тракийската култура през късножелязната епоха; Тракийска гробна архитектура и монументална живопис; Изделия на торевтиката в Древна Тракия; Тракия под римска власт (I–IV век); Паметници на античното изкуство в Мизия и Тракия (I–IV век).

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Преподаването е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1.

СРЕДНОВЕКОВНА ОБЩА ИСТОРИЯ I и II част

ECTS кредити за I част: 5.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: II

ECTS кредити за II част: 5.0

Форма за проверка на знанията: Изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Никола Дюлгеров, катедра: „История”

Анотация:

Курсът изгражда представа за сходното и различното в историческия път, по който са вървели съвременните народи, населяващи Европа. Търси общите особености в тяхното държавно и политическо развитие – от началото на съществуването на варварските държави на територията на Западното Средиземноморие и Европа, до появата на предмодерните държави. Приоритет на лекционния курс е периодът на зрялото средновековие – XIV-XV в., когато вече са изградени повечето от съвременните държави и когато започват процесите на модернизация в сферата на търговията, икономиката и културата. В обхвата на целия курс се акцентира върху явления и процеси, които се включват в рамките на обобщоевропейската история като: Кръстоносните походи, търговията на италианските градове-републики, Ренесансът и др.

Забележка: Курсът не обхваща историята на Изтока (Индия, Китай); Северна Европа (Норвегия, Швеция), Русия и Полша.

Целта на курса лекции и семинарни упражнения по дисциплината „Средновековна Обща история” е студентите-историци да получат фундаментални знания върху основното съдържание на средновековната епоха. Сред приоритетните задачи, които си поставя курса са: формиране основни познания за Средновековието; изграждане базови познания за същността на европейския обществен модел през Средновековието (VI-XVI в.); развитие на начална ориентация за работа с исторически и старопечатни текстове, както и с извори на различни европейски езици; подготовка на студентите за занимания със следващите периоди от историята. Курсът надгражда историческите представи на

Седмичен хорариум: 3л+0су

Вид на изпита: текуща оценка

Седмичен хорариум: 3л+1су

Вид на изпита: писмен

студентите, получени по дисциплината История на стария свят и формира подготвеност за овладяване на по-късния исторически период.

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод в средновековната история; Ранно средновековие V–VII век; Държавата на франките до XII в.; Арабското нашествие в Европа; Германия IX–XII век; Италия и Папството – IX–XII в.; Англия IX–XII в.; Ранносредновековната култура; Кръстоносните походи XI–XII в.; Феодалното общество – характеристика; Четвъртият кръстоносен поход и неговите последици; Градовете в Западна Европа – XI–XIV в.; Англия XIII–XIV в.; Франция XIII–XIV в.; Италия и Папството – XIII–XV в.; Централноевропейският регион XIII–XV в.; „Свещената империя” (Германия XIII–XV в.); Рицарски ордени, монашески ордени. Ересите; Испания и Португалия. Великите географски открития; Култура на средновековието - XIII–XV в.; Римската църква в Късното Средновековие; Ренесансът; Кризата на Късното Средновековие; Търговски, културни и политически връзки на европейския и средиземноморския свят.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда под формата на лекции и семинарни упражнения. Формата на проверка и оценяване е чрез тестове, реферати, изпит.

Всички оценявания се базират на писмени работи, съхраняващи се за срока определен от Правилника за образователните дейности. Те подлежат на контрол от съответните органи.

СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРСКА ИСТОРИЯ

ECTS кредити за I част: 5.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: II

ECTS кредити за II част: 4.0

Форма за проверка на знанията: Изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Янко Христов, катедра „История”

Седмичен хорариум: 3л+0су

Вид на изпита: текуща оценка

Седмичен хорариум: 3л+1су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната програма запознава студентите с историята на българското Средновековие. Обучението по дисциплината е разделено в две части, съответно в два семестъра, като се разглеждат съответно периодът на Ранното Средновековие (VII–XII век) и времето на Второто българско царство (кр. XII–XIV век). Целта е да се създаде основна база от знания за политическите структури, социалния живот и културните постижения на българите през тази епоха. Изгражда се представа за мястото на България в системата на Византийската православна общност. Приоритет на лекционния курс е периодът XIII–XIV в., когато в българската история и култура се появяват множество значими личности и произведения на литературата и изкуството. Особено внимание се обръща на изворите за българската история – собствени и чужди. В обхвата на целия курс се акцентира върху различните сфери на историческото знание: политическа история, история на културата и икономическа история. На студентите се представят най-важните изследвания на класическите автори от областта на българистиката, запознават се с основните теории и изследователски методи,

както и с последните постижения на историческата наука. Семинарните занятия предлагат специална подготовка и изграждане на умения за разчитане и коментар на най-важните писмени и веществени извори; умения за аналитично мислене и самостоятелно писмено изложение от страна на студентите по специално подбрани теми

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод в българското средновековие; Предисторията – Кубратова Велика България; Заселването – славяните и прабългарите на Балканите; България до покръстването: езическите ханове – Аспарух, Тервел и неговите наследници; България през първата половина на IX в. Управлението на хан Крум и неговите наследници; Култура на езическа България; Покръстването на България и дипломатията на княз Борис. Симеон Велики; „Златният век” на България. Кирил и Методий и техните ученици в България; Краят на Първото царство; Периодът 11-12 век – византийска власт над българските земи; Култура и общество на ранносредновековна България; Началото на Втората българска държава. Първите Асеневци – Иван Асен, Теодор-Петър; Калоян и Борил. Четвъртият кръстоносен поход и неговите последици; Иван Асен II и неговите наследници – разцвет на средновековната българска държава и култура; Политическа криза в края на XIII в; Тертеровци – стабилизация на държавата в началото на XIV в.; Последната голяма фигура – Иван Александър. Шишмановци и разделението на територията; Видинска България при Иван Срацимир; Добруджанското княжество: Добротица и Иванко; Княжеството на Драгаши в Македония; Икономика и търговия по българските земи; Историческа памет и историческите произведения от времето на Средновековието; Култура на Втората българска държава.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда под формата на лекции и семинарни упражнения. Формата на проверка и оценяване е чрез тестове, реферати, изпит. Всички оценявания се базират на писмени работи, съхраняващи се за срока определен от Правилника за образователните дейности. Окончателната оценка се формира въз основа на текущия контрол и оценката от изпита (в съотношение 1:1).

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД 15-17 ВЕК

ECTS кредити: 5.0

Седмичен хорариум: 3л+1у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Жана Пенчева

Анотация:

Настоящата учебна програма запознава студентите по специалност с първите векове от османското владичество по българските земи /XV-XVII в./ и техния цялостен обществен, стопански, културно-религиозен живот. В лекционния курс се засягат въпросите за османското завоевание на българските земи и неговите последици, отражението на османската политическа система върху ежедневието на българите, ислямизационните процеси и техните резултати, традициите в стопанското производство и специфичните аграрни отношения, състоянието на православната църква и свързания със нея обреден, каноничен и семеен живот, антиосманската съпротива, българския духовен живот през XV-XVII в. По време на семинарните упражнения основен елемент в подготовката и учебната дейност е работата с историческите извори. Студентите придобиват

навици за тяхното анализиране и правилен прочит. Получават цялостна представа за постиженията на историографията по проблемите на българското минало през посочения период.

Съдържание на учебната дисциплина:

Характеристика на изследванията по история на българския народ в ранните векове на османското владичество; Налагане на османската власт и механизмите на нейното управление в българските земи през XV-XVII в.; Развитие на икономическия живот в българското село през XV-XVII в.; Аграрните отношения и измененията в тимарската система; Градът като административен и търговски център; Антиосманската съпротива на българския народ през XV-XVII в.; Демографското и етнорелигиозно развитие на българите; Българската култура през XV-XVII в.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. По време на обучението студентите подготвят 1 мултимедийна презентация по темите от лекциите, която представят на семинарните упражнения. В деня на изпита студентите писмено разработват един въпрос от конспекта.

АРХИВИСТИКА I и II част

ECTS кредити за I част: 4.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: III

ECTS кредити за II част: 5.0

Форма за проверка на знанията: Изпит

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История“

Седмичен хорариум: 2л+1су

Вид на изпита: текуща оценка

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Еволюционният път на формиране и развитие на архивите в света, периодизацията на историята на архивите, разкриването на типовете архиви и различните архивни модели са тематични акценти в изучаването на историческото развитие на архивите и формиралите се комплекси от документи в тях от древността до съвременното информационно общество. В контекста на историята на чуждестранните архиви се проследяват етапите и политиките при изграждането на националната архивна система в България. В сравнителен план се определят спецификите на класическата и компютърната архивистика. Студентите усвояват умения за работа с електронни документи и архиви и се запознават с основните технологии, използвани в компютърната архивистика.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният материал е разпределен в два модула. Първи модул – История на архивите. Втори модул – Етапи на изграждането и функционирането на националната архивна система. Практическите упражнения включват работа с архивни справочници – инвентарни описи, каталози, пътеводители и прегледи и целят да подпомогнат студентите при издирването на архивни извори по определени теми.

Проследява се еволюцията на писмените документи и употребата на различни носители на информация на съответните етапи в развитието на обществото. Студентите се запознават с историческото развитие на архивите в света - от възникването на първите архивни сбирки и

архивите в древността до съвременността. В отделни тематични кръгове и в сравнителен план се разглеждат централизираните и нецентрализираните архивни модели; архивното законодателство; професионалното образование, както и проявите на международната общност на сътрудничество между архивите. Специално внимание се отделя на опитите за унифициране на правилата за архивно описание в международните стандарти, както и на европейските норми за достъп до архивите.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите. По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение уменията им за издирване и работа с архивни извори и с архивни справочници в чуждестранните архиви (чрез традиционни форми и публикувани в интернет справочници и архивни документи).

ЕТНОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на оценяване: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Катедра „Етнология и балканистика”, Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Илия Недин, катедра „Етнология и балканистика”

E-mail: i_nedin@swu.bg

Анотация:

Курсът изгражда познание върху основния проблемен кръг на етнологичното познание, основните концепти и аналитични подходи в етнологията. Курсът започва с кратко проследяване на идеите в етнологията и историята на етнологията/антропологията като самостоятелна научна дисциплина. Следващите лекции са фокусирани върху общностните форми на живот, формирането на общности, типология на общностните връзки, конструирането на общностни идентичности и спецификата на различни общности – етнически, религиозни, езикови, родствени и др., както и връзката им със социеталните структури. Друг основен кръг от теми е свързан с културния базис за формиране на общностни идентичности – език, религия, мит, ритуал, облекло, хранене, медицина и пр. Акцентът е върху етнизма и етносът като общност, както и върху основните теории за етноса и нацията.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основното съдържание включва основни идеи от антропологичен и етнологичен характер през донаучния период и водещите теоретични направления в историята на етнологията/антропологията: еволюционизъм, дифузионизъм, релативизъм и исторически партикуларизъм, функционализъм, структурен функционализъм, структурализъм, интерпретативизъм, постмодернизъм. Съдържанието по-нататък следва разграничението „общност – общество”, типология на общностните връзки, теории за етноса, типология на етническите общности, етнос и религия, етнос и държавност, етнос и език, теории за нациите; системи на родство, брак и семейство, мит и митология, митичен текст и култура, шаманизъм, магия, ритуал, жизнен цикъл и жизнен път, ритуали на преход; социално-антропологичен минимум: етнология на храненето, етнология на облеклото, етномедицина;

човешкото тяло като етнологички проблем, пол и джандър; етнология на пространството; история и етнология.

Технология на обучението и оценяване:

Аудиторна заетост с обща продължителност 30 часа се осъществява под формата на лекции (2 часа седмично). Лекционният курс е организиран в 15 основни теми, свързани с основните проблеми на етнологията. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит във вид на реферат, който може да бъде поведено кратко теренно изследване или по теоретичен проблем, въз основа на конспект, предварително обявен от преподавателя. Окончателната оценка се формира въз основа на текущия контрол и оценката от изпита (в съотношение 1:1).

НОВА БАЛКАНСКА ИСТОРИЯ 1453-1821

ECTS кредити: 7.0

Седмичен хорариум: 3л+1су

Език на преподаване: български

Форма на оценяване: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Проф. д-р Снежана Димитрова, катедра

„История“ E-mail: s.dimitrova@swu.bg

Анотация:

Учебната програма на дисциплината *Нова Балканска история 1453-1821* се състои от няколко тематични модула, които обхващат базисното емпирично и теоретично съдържание на балканската история за периода. Целта е да се запознаят студентите със съвременните научни парадигми и публични дебати, чийто залог е начинът, по който изучаваме миналото и отговаряме на предизвикателствата на настоящето. Културно-антропологическата-историческа информация се артикулира в петнадесет теми, свързани с двата основни проблемни регистъра на дисциплината: 1) характерът на османското нашествие на Балканите и настъпилите промени в политическото статукво, в социалната структура и икономическия развой на земите, включени в системата на османското управление; 2) зараждането на балканските национални проекти.

Съдържание на учебната дисциплина:

МОДУЛ I (За наследството на Османското завоевание на Балканите: историографски ракурси): Ориентализъм и Балканизъм: дебатът днес (Балканите като метафора). Състояние и проблеми на световната османистика (XIX-XX век). „Двата свята”: Ранна история и установяване на османците в Европа до падането на Константинопол. Градът на Балканите 15-19 век—Балканският град: европейски, ориенталски или градът на междинната зона? Османското изкуство на Балканите. МОДУЛ II (Балканите под Османско управление: власт, елити, общество): Апогейт на империята: 1453-1566. „Класическата“ структура на османското общество (XV-XVI). Османските държавни институции в Югоизточна Европа (XVI – XVII в.). Началото на упадък на Османската империя. Османското общество от XVI – XVIII в. МОДУЛ III (Войни и власт: политическо и идеологическо развитие): Европейско - османски политически отношения (XV – XVII в.). Влахия и Молдова през XV-XVIII в. Балканските провинции на Хабсбургите (XV – XVIII в.). Източен въпрос: Османската империя от Конгреса в Немиров до началото на Танзимата. НОД на Балканите: Фаза А (историко-литературно и фолклорно движение). Фаза Б (поява на политически програми и борби за тяхното осъществяване).

Технология на обучението и оценяване:

Аудиторна заетост е под формата на лекции и семинарни упражнения. В учебните занимания са включени и нови форми на работа със студентите: научни експедиции; сравнителен анализи на документални и игрални филми (релевантни на разглежданата тематика) и участие в студентски конференции (в рамките на извънаудиторната студентска заетост). Окончателната оценка се формира въз основа на текущия контрол и оценката от изпита (в съотношение 1:1).

НОВА ОБЩА ИСТОРИЯ I и II част**ECTS кредити за I част:** 6.0**Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** текуща оценка**Семестър:** IV**ECTS кредити за II част:** 5.0**Форма на проверка на знанията:** изпит**Семестър:** V**Методическо ръководство:**

Катедра: „История”, Правно-исторически Факултет

Лектори:

Доц. д-р Диана Велева, катедра „История“

Седмичен хорариум: 3 л + 0 су**Вид на изпита:** текуща оценка**Седмичен хорариум:** 3 л + 1 су**Вид на изпита:** писмен**Анотация:**

Дисциплината изучава историята на света в неговата цялост от края на XV век до края на Първата световна война през 1918 г. В лекционния курс се разглеждат основните характеристики на този период - период на преход от феодализъм към модерно общество. В тази епоха се създава световната икономика, извършва се индустриализация, провежда се научно-техническа и военна революции. Изучава се обществено-политическото развитие на отделните страни и региони. Ударението пада върху надмощието на Европа в областта на теоретичните познания, технологиите, военното дело, политическите идеи и институции, както и на модернизацията на общества в Източна Европа, Азия и Западното полукълбо.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дисциплината изучава историята на света в неговата цялост от края на XV век до края на Първата световна война през 1918 г. В лекционния курс се разглеждат основните характеристики на този период - период на преход от феодализъм към модерно общество. В тази епоха се създава световната икономика, извършва се индустриализация, провежда се научно-техническа и военна революции. Изучава се обществено-политическото развитие на отделните страни и региони. Ударението пада върху надмощието на Европа в областта на теоретичните познания, технологиите, военното дело, политическите идеи и институции, както и на модернизацията на общества в Източна Европа, Азия и Западното полукълбо.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Семинарните упражнения включват следните компоненти: въвеждане на нова информация, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – изготвяне на самостоятелни доклади по зададена тема, работа с автентични текстове. Студентите правят две контролни работи всеки семестър. Изискванията за заверка на всеки семестър са редовното посещение на упражненията и показани положителни резултати по време на упражненията и в контролните работи.

НОВА БЪЛГАРСКА ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 5.0

Език на преподаване: български

Форма на оценяване: изпит

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Димитър Тюлеков, катедра МПМО

Анотация:

Тази програма се опитва да отиде отвъд едноизмерното и конвенционално представяне на новата българска история. Тя си поставя за цел да предостави на студентите знания отнасящи се както политическата история на периода, така и до една по социално и културно ориентирана история, без да губи усещането за политическата рамка. Споменатият период е твърде добре изследван през последните десет години от различни гледни точки. Целта на курса е да придвижи това ново знание до студентите от бакалавърската степен. Крайната цел е студентите да получат една първоначална ориентация към непроучени и предизвикателни проблеми и изследователски полета като нации и национална идентичност, национална идеология; история на политическата култура, политическа мисъл и социални движения; история на всекидневния живот и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Търновската конституция и началото на българския следосвобожденски политически живот; режим на пълномощията; политически живот на Източна Румелия и Съединението; Политическата криза 1886-87; Стамболовото управление; политически живот и политически партии в България в края на XIX и началото на XX век; национален въпрос от Освобождението до войните; България през време на войните 1912 – 1918; управление на БЗНС; политически живот и политически организации в България между войните; авторитаризмът в България; националният въпрос между двете световни войни; България по време на Втората световна война; Промаяната на 9 септември 1944 г.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Посещението на седмичните занятия е задължително и част от оценката в края. Под внимание се взема и участието в индивидуални консултации, както и активна работа по време на семестъра. Провеждат се и контролни работи и тестове. Изнасят се и кратки реферати, които също участват в крайното формиране на оценката. Накрая се провежда и окончателен тест за допускане до писмен изпит, както и писмен изпит.

НАЙ-НОВА ОБЩА ИСТОРИЯ I и II част

ECTS кредити за I част: 4.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текущ контрол

Семестър: V

ECTS кредити за II част: 6.0

Форма за проверка на знанията: Изпит

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Седмичен хорариум: 3л+1су

Вид на изпита: писмен

Седмичен хорариум: 3л + 0у

Вид на изпита: текуща оценка

Седмичен хорариум: 3л+1су

Вид на изпита: писмен

Лектори:

доц. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История“

E-mail: velevad@swu.bg

Анотация:

Курсът разглежда основните тенденции и закономерности в развитието на цивилизацията на XX век. Времето между двете световни войни е посветено на политическото, социално и обществено развитие на водещите в цивилизационното развитие държави: САЩ, Великобритания, Франция, Германия, Русия. Втората световна война се разглежда в общоприетите ѝ три етапа на развитие. Проследява се ролята на Студената война за международните отношения през втората половина на XX век, разкрива се същността на блоковото разделение на света след 1945 г., развитието на водещите в световен мащаб държави; студентите се запознават с кризите в привидно монолитния Източен блок и с неговото разпадане, както и с изграждането на ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:

Международните отношения между двете световни войни; Големите индустриални държави между двете световни войни; Русия и СССР в периода 1917-1939 г.; Победеният победител – Италия между двете световни войни; Германия между двете световни войни; Япония и Китай между двете световни войни; Етапи и ход на военните действия по време на Втората световна война; Дипломатията на Антихитлеристката коалиция по време на Втората световна война; Начало на Студената война; Налагането на „народната демокрация“ в Източна Европа (1944-1949 г.); Кризите в социалистическия блок; СССР след Втората световна война; САЩ след Втората световна война; Големите европейски държави през втората половина на XX в.; Далечноизточните държави през втората половина на XX век.; Международните отношения след Втората световна война; Рухването на „реалния социализъм“ в Източна Европа; Основни етапи на европейската интеграция.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Семинарните упражнения включват следните компоненти: въвеждане на нова информация, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – изготвяне на самостоятелни доклади по зададена тема, работа с документи. Студентите правят контролна работа всеки семестър. Изискванията за заверка на всеки семестър са редовното посещение на упражненията и показани положителни резултати по време на упражненията и в контролните работи.

СЪВРЕМЕННА ИСТОРИЯ НА БАЛКАНИТЕ 1821 – 2008 г.

ECTS кредити: 5.0

Език на преподаване: български

Форма на оценяване: изпит

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

Проф. д-р Снежана Димитрова, катедра

„История“ E-mail: s.dimitrova@swu.bg

Седмичен хорариум: 3л+2су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната програма на дисциплината Съвременна история на Балканите 1833 – 2008г. обхваща няколко тематични модула, чийто обединяващ център е съвременният дебат за нациите и национализмите. Целта е да се запознаят студентите със съвременните научни парадигми и публични дискусии, за да се разкрият ресурсите за *нова* европейска идентичност („Европа отдолу“) в условията на глобализъм и регионални съпротиви. Теоретико-емпиричното съдържание на дисциплината се организира в петнадесет теми, обвързани в три проблемни регистъра: 1) изграждане на националните държави на Балканите; 2) Войните: социална мобилизация, икономически и политически радикализъм (19-ти – 20-ти век); 3) Политически режими на Балканите през дългия 19-ти и късия 20-ти век.

Съдържание на учебната дисциплина:

МОДУЛ I (Национализъм и модерна държавност—теоретичен и историографски казус): 1. Модерност и модернизационни дебати: теоретични казуси. 2. Нации и национализъм: теории и практики (домодерност и (пост) модерност на Балканите. 3. Изграждането на държавата на Балканите: модернизация и национализъм (Политически практики). МОДУЛ II (Национализъм и модерна държава—индивид и власт; общество и нация; държава и правителства; елити и класи—исторически казуси.): 1. Реформите в Османската империя. 2. Балканските държави (Гърция; Сърбия; Румъния) 1821 - 1912 г. 3. Черна гора, Босна, Херцеговина и Албания (началото на 19 век до 1914 г.). 4. Балканите по време на войните: 1912 – 1913; 1914 - 1918 г. 5. Балканите между двете световни войни – Югославия, Гърция, Румъния: външнополитически победи и вътрешнополитически кризи. 6. Нова Турция. Кемализмът 1923-1939: Състоялата се национална революция? 7. Балканите и Втората световна война: Хитлеровият «Нов ред», съпротиви и сътрудничество; еврейският въпрос. МОДУЛ III (Балканската съвременност: властта на политическото и идеологическото): 1. Гърция след Втората световна война. 2. Турция след Втората световна война. 3. Румъния след Втората световна война. 4. Създаване, развитие и разпад на втора Югославия (1943-1992). 5. Вардарска Македония след Втората световна война.

Технология на обучението и оценяване:

Лекции и семинарни упражнения са основна форма на обучение. Нови форми са научни експедиции; сравнителен анализ на документални и игрални филми; участие в студентски конференции. Крайната оценка е резултат от оценките от текущия контрол и изпита (в съотношение 1:1).

НАЙ-НОВА ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 6.0

Седмичен хорариум: 3л+1у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра: „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Димитър Тюлеков, катедра МПМО

Ас. д-р Десислава Георгиева, катедра „История“

Анотация:

Лекционният курс обхваща времето от 1944 до 1989г. и има за цел като въведе студентите в проблематиката на развитието на България по времето на социализма, да ги срещне с множеството дискуссионни проблеми по този период. Специално внимание се обръща на спецификата на изворовата база и работата с периодика, документи и мемоари от този период. Разгледано е развитието на идеологията на Българската комунистическа партия и идеологизацията на всяка обществена дейност, особеностите на плановото стопанство, ликвидирането на частната собственост, отстраняването на гражданския сектор и централизацията на обществото, както и характеристиките на т. нар. развито социалистическо общество. Лекционният курс въвежда студентите и в актуалните дебати за характеристиката на социализма като “тоталитарно” или “авторитарно” управление, както и за неговата вътрешна периодизация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Извори и историография за най-новата българска история. Установяване на властта на Отечествения фронт 1944 – 1945г и неговото първо правителство. Политики на репресии: т. нар. “Народен съд”, създаване на ТВО. Отечественият фронт и опозицията 1945 – 1946г. Дейността на Великото народно събрание и политическите борби 1946 – 1947г. Десети пленум на ЦК на БРП/к/ и неговите решения по македонския въпрос. Новата конституция от декември 1947 г. и национализацията на индустриалните предприятия и банките. Петият конгрес на БРП /к/ през 1948 г. и утвърждаване на съветския модел на “късния сталинизъм” в България. Колективизацията на селското стопанство и нейните последици. Априлският пленум на ЦК на БКП 1956г. и въвеждането на новия политически курс на Никита Хрущов. Опити на БКП за реформиране на икономическата система. “Залезът” на социализма през втората половина на осемдесетте години и т. нар. «възродителен процес»..

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни занятия. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по теми от лекциите и семинарните занятия.

БЪЛГАРСКО ВЪЗРАЖДАНЕ

ECTS кредити: 8.0

Седмичен хорариум: 3л+2у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Жана Пенчева

ас. д-р Биляна Карадакова

Анотация:

Лекционният курс и семинарите по Българско възраждане научно интерпретират същността и универсалния характер на прехода на българското общество през XVIII - XIX от Средновековието към буржоазния свят, с основните негови тенденции, социално-икономически и идейни характеристики, с духовните му и политически изменения, в контекста на многостранния възрожденски процес с крайните му исторически резултати – изграждането на културно-националната идентичност и възстановяването на българската държава през 1878 г.

Очертаната рамка и маркираната обща концепция на курса по Българско възраждане определят в оптимална степен и съдържанието на неговата тематична програма, която включва най-

съществените проблеми, явления, събития и аспекти от социално-икономическият, духовният и политическият живот на българите, на борбите им за културна еманципация и национално освобождение, представени както в тяхната естествена взаимовръзка, диалектика и развитие, така и в сложното им взаимодействие с вътрешни и външно-политически фактори; ролята им в национално-образуващия процес и в реализацията на главния политически въпрос на възрожденската епоха – освобождението на България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Историческа характеристика на Българското възраждане; Хронологически рамки и периодизация на възрожденската епоха; Извори и историография за историята на Българското възраждане; Създаване на национално-освободителна идеология. Политически идеи и движения през втората половина на XVIII и началото на XIX в.; Движение за новобългарска просвета и култура; Борба за църковно-национална независимост. Учредяване на Българската екзархия; Нов етап в идейното и организационното развитие на българското националноосвободително движение; Източната криза и българите. Априлското въстание 1876 г.; Освобождението на България и политиката на западните държави.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. По време на обучението студентите подготвят 1 мултимедийна презентация по темите от лекциите, която представят на семинарните упражнения. В деня на изпита студентите писмено разработват един въпрос от конспекта.

ИСТОРИЧЕСКА АНТРОПОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Илия Недин

Анотация:

Лекционният курс има за цел да въведе студентите в теоретичните рамки и проблемните полета на историческата антропология и да разшири техния професионален хоризонт към историческите образи на основните човешки преживявания, пол и сексуалност, жизнени фази, религия и религиозност, пространство и време, вътрешен живот на хората отношението с околния свят. Важна цел на лекционния курс е да формира по-силна чувствителност към различни култури и обществени среди, към всекидневието, към възможностите да се историзират пренебрегвани доскоро от историческата наука феномени. Поставен е акцент в изграждането у студентите на рефлексии за въвеждането на по-широк спектър източници за историческо изследване. Разглеждат се съвременните научни дискусии за интердисциплинарните методи в историческата наука в европейските научни центрове.

Съдържание на учебната програма: Източници и възникване на историческата антропология. Методи на историческата антропология. Основни теми на историческата антропология. Детство, младост, старост и възраст в историята. Мъже и жени в историята. Срещи с чуждото. История на

страха, несигурността и смъртта. Антропология на властта в историята. Човекът и институциите в историята. Автобиографичните текстове и личните свидетелства като исторически извори. Личното пространство в миналото.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ПРАИСТОРИЯ

ECTS кредити: 6.0

Седмичен хорариум: 3л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История“

Анотация:

Настоящата учебна програма разглежда три основни епохи: палеолит (заедно с мезолит) или старокаменната епоха (3 млн. пр. Хр. до VIII хил. пр. Хр.) неолит или новокаменната епоха (VII – VI хил. пр. Хр.) и халколит или каменномедната епоха (V – първата половина на IV пр. Хр.). Акцентът е поставен върху развитието на праисторическите култури на Балканите. Освен основните праисторически култури, ще бъдат представени вярванията, изкуството, архитектурата и планировката на селищата, методите за датиране, климатичните промени през това време и влиянието им върху културно развитие.

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод в праисторията; Ранен палеолит; Среден палеолит на Балканите и в Европа; Късен палеолит на Балканите и в Европа – специфики, най-важни обекти и паметници; Мезолит на Балканите и в Европа; Появата на земеделието в Бизкия Изток, Анатолия и в Европа; Ранен неолит; Среден неолит на Балканите; Късен неолит; Халколит, Ранен халколит, Ранен халколит на Балканите, Ранен халколит в Югозападна България; Средният халколит на Балканите; Късен халколит (втората половина на V хил. пр. Хр.); Късен халколит на Балканите. Културите: Караново VI-Гумелница-Коджадермен, Рахмани, Винча D, Криводол-Салкуца-Бубани Хум; Църнобуки-Бакарно Гумно, Провадия – център за добив на солта; Късен халколит в Югозападна България; Хиатус или континуитет между халколита и ранно бронзова епоха?

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на

обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ТРАКИЙСКА АРХЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 6.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История“

Анотация:

Дисциплината „Тракийска археология“ включва всички важни аспекти от духовната и материалната култура на тракийските племена, които се разкриват при провеждането на археологически проучвания. Разглеждат се паметници предимно от днешните български земи, които се отнасят за периода от края на II хил. Пр. Хр. до началото на нашата ера. Съдържанието на учебната програма запознава студентите с отделни аспекти на селищното развитие, погребалните практики, култовите и производствени центрове. Обхванати са и проблемите на металообработката и металопластиката, развитието на керамичния комплекс и въоръжението, представителни украси, накити и аксесоари от тракийската епоха.

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод в проблемите на Тракийската археология; Хронология и периодизация на бронзовата и желязната епоха; Характеристика на прехода Бронзова-Желязна епоха; Селищна археология на желязната епоха в Древна Тракия; Погребални практики през ранножелязната епоха. Мегалитни паметници в Тракия; Култови центрове през ранножелязната епоха в Тракия; Характеристика на селищната система през ранножелязната епоха; Селищни структури и урбанизация през късната желязна епоха в българските земи; Светилища и култови центрове през късната желязната епоха в българските земи; Погребални практики през късната желязна епоха в българските земи; Керамични комплекси от желязна епоха в българските земи; Металопластиката, Накити и аксесоари през желязна епоха в българските земи; Въоръжение и военно дело в българските земи през желязната епоха.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

КЛАСИЧЕСКА АРХЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII**Методическо ръководство:**

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма по дисциплината „Класическа археология“ обхваща два модула: Археология на Древна Гърция и Археология на Древен Рим, които се представят като феномени на цялостната средиземноморска култура и основа на европейската цивилизация. Съдържанието на учебната програма запознава студентите с характерните особености на културата на Древна Гърция през отделните периоди (архаика, класика и елинизъм) и Древен Рим (републиканска и императорска епохи), като разглежда най-забележителните обекти и паметници в тях. Обхванати са проблемите на генезиса и развитието на градоустройството, архитектурата, пластическите изкуства, живописа, религията, погребалните практики. Дискутират се проблеми, свързани с по-важни групи от паметници и артефакти.

Съдържание на учебната дисциплина:

Извори и историография по Класическа археология; Градът в Древна Гърция – градоустройствени идеи и строителни техники, архитектура на агората и обществените сгради; Храмова архитектура в Древна Гърция (VII–I в. пр.Хр.); Генезис на древногръцкото изкуство; Древногръцка скулптура (VII–I в. пр.Хр.); Древногръцка керамика и вазопис; Погребални практики в Древна Гърция – погребални обичаи, гробни съоръжения, некрополи и надгробни паметници; Култура на Древен Рим; Градоустройство и архитектура на Древен Рим – материали и строителни техники, конструкции, организация на градското пространство, архитектурни ансамбли; Римският скулптурен портрет – портретът през републиканската епоха, веристична традиция и елинизиращи влияния, официалният портрет през императорската епоха – тенденции към класицизъм; Римска живопис; Религията в Древен Рим – римският храм, етруско и гръцко влияние; Погребални практики в Древен Рим – погребални обичаи и гробни съоръжения, некрополи и надгробни паметници.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

РИМСКА АРХЕОЛОГИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“
E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма по дисциплината „Римска археология на българските земи“ е предназначена за студентите от специалност „История и археология“ на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Тя запознава студентите с характерните особености на римската археология в българските земи, като разглежда най-забележителните обекти, паметници и артефакти, произхождащи от тях. Обхванати са проблемите на генезиса и развитието на градоустройството, архитектурата, пластическите изкуства, модата, религията и погребалните практики. Дискутират се проблеми, свързани с по-важни групи от паметници и артефакти.

Съдържание на учебната дисциплина:

Римската археология в България – археологически проучвания в тракийските римски провинции, постижения и проблеми; Римско военно присъствие и дислокация в тракийските римски провинции – римският военен лагер, долнодунавски лимес, канабни селища и викуси при военните лагери; Римският град в тракийските римски провинции – урбанизация, крепостно строителство, организация на градския живот. Градски центрове в тракийските римски провинции – организация на форумите, обществена архитектура; Римски вили в тракийските провинции – типология на вилите, стопански и жилищни функции; Религиозен живот в тракийските римски провинции – божества и култове (местни и чужди), светилища, оброчни релефи; Погребални практики в тракийските римски провинции; Надгробна пластика в тракийските римски провинции; Жанрове и тенденции в изкуството на Мизия, Тракия и Македония – живопис, мозайки, скулптура; Художествени занаяти в тракийските римски провинции – накити и глиптика; художествен бронз, обработка на камък и кост; производство и импорт на керамични изделия.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

НУМИЗМАТИКА

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Александър Порталски, катедра „История“

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Избираемият курс “Нумизматика” има две цели: да даде познания, въвеждащи в нумизматиката като помощна историческа наука и да представи познания за римското провинциално монетосечене в българските земи, които да развият у студентите практически умения за разпознаване и атрибуиране на антични монети. Курсът включва два модула: I. Античната нумизматика. II. Римско провинциално монетосечене по българските земи

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в нумизматиката. Предмет, задачи, методи. История на нумизматиката – основни етапи. Историография. Монетни системи. Монетосеченето на Гърция. Монетосеченето на Рим през републиканския и императорския периоди. Римско провинциално монетосечене по българските земи. Сравнителния анализ на изображенията върху аверсите и реверсите като извор за исторически познания. Монетосеченето на Сердика. Монетосеченето на Никополис ад Иструм. Монетосеченето на Марцианопол. Монетосеченето на Дионисопол. Монетосеченето на Никополис ад Нестум. Портретни изображения на исторически личности върху монетите.

Технология на обучението и оценяване:

На студентите се предоставят всички издания на каталози на монетосеченето на отделни градове през римската епоха в българските земи, копия и оригинали на монети, специално изготвени дидактически пособия от аверси и реверси, за да се изработи практическа способност да атрибуират монети. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията, изпълнение на поставени задачи.

АРХЕОЛОГИЯ НА СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 5.0

Седмичен хорариум: 3л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма включва три модула „Селищна система и архитектура“, „Стопански живот и въоръжение“ и „Духовна култура“. Първият модул запознава студентите с проблемите в развитието на средновековната българска материална култура и започва с представянето и осмислянето на онези останки от човешка дейност, условно наричани в науката ни прабългарски и славянски. Следващите лекционни теми са посветени на специфични раздели в проучванията на археологическите останки на територията на днешните български земи: усвояване и приспособяване за живот на заетата територия чрез селищно и пътно строителство; подчертана е ролята на столичните градове като основни елементи в стратификацията на средновековното българско общество; разглеждат се специфичните за периода инженерно-архитектурни прийоми, прилагани в градо- и сградостроителството; особено внимание се обръща на основните обществени сгради (дворци, храмове, чешми) като структуроопределящи елементи при изграждането на планировката на селищата. Представят се и манастирите, като специфични елементи от българското средновековно общество. В следващия модул от лекции студентите се запознават с някои характерни моменти от стопанския облик и живота в селищата през Първото и Второто български царства. В тях се дават сведения за основните занаяти (предимно за организацията на

производството и инструментариума, които могат да бъдат проучвани чрез археологически методи); за видовете накити от периода, за изключително разнообразните и понякога затрудняващи с осмислянето им, предмети, свързани с религията и вярванията; за многообразни предмети на бита – съдове, метални и керамични, други елементи от кухненската посуда (лъжици, ножове), елементи от мебелировката и др. Разглеждат се и едни от типичните материални останки от средновековието – нападателните и защитните оръжия. Специално внимание се обръща на все още зле решените проблеми за местното им производство и за евентуалния им импорт.

Третият модул обхваща кръг от лекции, които представят артефактите, свързани с религията и вярванията, некрополите и погребалните практики, проблемът с писмеността и изобразителното изкуство.

Съдържание на учебната дисциплина: Въведение в проблемите на средновековната българска археология; Прабългари и славяни (VII–IX век); Проблеми на селищната система в средновековната българска държава – специфики на селищните системи на Първо и Второ български царства; столиците на България през Средновековието: Плиска, Преслав, Охрид, Търновград; Архитектурата в Средновековна България – строителни материали, техники и конструкции, гражданска, официална, обществена и частна архитектура. Видове паметници; Култовата архитектура през периодите на Първо и Второ български царства; Фортификационни системи; Манастирите – поява и разпространение, типове, дейност; Предмети на бита – метални, костени и стъклени, керамични предмети; Некрополи и погребални практики.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

МУЗЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 3л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма по дисциплината „Музеология“ е предназначена за студентите от специалност „История и археология“ на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Тя е обвързана с квалификационната характеристика на специалността, като цели да осигури добра теоретична и практическа подготовка в областта на музейното дело. Студентите се запознават с музеологията като наука, функциите и основните видове музейна дейност. Проследява се историческото развитие на музеите през различните периоди от античността до днес. Основно място е отделено на появата и развитието на музеознанието в България и на държавната политика в

областта на музейното дело и опазването на културното наследство. Важно значение имат въпросите, свързани с научно-техническата обработка на културните ценности в музеите, с тяхното опазване и експониране, организацията на музейното пространство и т.н.

Съдържание на учебната дисциплина:

Музеологията като научна дисциплина; Възникване на музеите и основни етапи в историческото им развитие – интересът към старините през Античността и Средновековието, колекционерството през Ренесанса, развитие на музеите през XVIII–XIX век; Световноизвестни музеи – Британският музей, Лувърът, Метрополитън. Организации, свързани с опазването на световното културно наследство – Международният съвет на музеите (ICOM), ЮНЕСКО, ИКОМОС; Музейното дело в България; Специфики на музеите в зависимост от профила – Археологически и исторически музеи, национални и регионални музеи в България; Държавна политика в музейното дело – нормативна уредба в областта на музейното дело, нормативната уредба по опазването на културното наследство в Република България; Събирателска и фондова дейност; Опазването на музейните фондове; Експозиционна дейност; Специфика на музейните дейности – научно-популяризаторска дейност, културно-информационна дейност, Научно-изследователска дейност, образователни програми.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ОПАЗВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ИСТОРИКО-АРХЕОЛОГИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Александър Порталски, катедра „История“

Анотация:

Същността на учебната програма е да представи дейността по опазване и оценяване на историко-археологическото наследство в неговия теоретичен и практически аспект. Съдържанието на учебната програма запознава студентите ролята на наследството за националната идентичност и запазване на българската културна традиция и памет. Показват се принципите на документиране и включване в информационни канали с цел перманентен мониторинг. Изучават се методите на работа за усвояване на научната информация и надграждане чрез експертна подготовка. В основата на дейностите по опазване и оценяване на историко-археологическото наследство са експертизите за научна, художествена, информационна и материална стойност на артефакт или комплекс. Разглежда се необходимостта от специална подготовка при работа с предмети от исторически вкл., етнографски и археологически характер. Разглежда се методиката на натрупване и обработка на информация. Коментират се външните информационни канали като регистър на

сравнителни образци, професионални сайтове с ограничен достъп и начините отделния експерт да се приобщи към тях. Важен акцент на лекционния курс са демонстрациите и практическите упражнения върху конкретен материал.

Лекционните занимания са богато илюстрирани с презентации и използване на артефакти. Предвидена е практическа работа по идентификация на монети. За доброто възприемане и осмисляне на преподавания материал се използва богата каталожна литература и достъп до специализирани сайтове.

Съдържание на учебната дисциплина:

Изучаване, документиране и експертизиране; Работа с исторически предмети и документи. Организационни и технологични аспекти; Работа с археологически предмети и монети. Организационни и технологични аспекти; Видове опазване на историко-археологическото наследство; Характеристика на класическата измама; Проявления на „Четири канонически стратегии на „класическата измама“ в културното и историческото наследство; Методика на оценяването; Работа с каталози и специализирани източници по оценки.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционния курс се провежда в специализиран кабинет снабден с аудиовизуална техника, оптически прибори, везни, каталози. Текущият контрол през семестъра се реализира чрез тестове, писмени курсови задачи и контролни, базирани на съществуващата точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит съгласно приложен конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

АРХЕОЛОГИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ ПРЕЗ XV–XVII ВЕК

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма включва културно-исторически преглед на периода, като акцент се поставя върху водещата роля на градовете в местния културен живот. Разглеждат се планировките им, свързани със създаването на обособени квартали по религиозен признак. Особено внимание се обръща върху архитектурните и декоративните особености на познатите по българските земи типове мюсюлмански молитвени домове – джамии и месджиди, текета, тюрбета. Чрез представянето и коментирането на конкретни паметници се дават сведения за баните, кервансарите, безистените, мостовете, чешмите. Дават се сведения за изграждането на водоподвеждащи и водоотвеждащи (канализационни) съоръжения. Разглеждат се и архитектурните и конструктивните особености на жилищата. Дават се сведения за основните принципи и нови концепции, характеризиращи църковната архитектура през периода. Особено място се отделя на някои специфични занаяти през периода, от чиято продукция на територията на страната има значителни останки – керамични съдове и други керамични предмети, накити, оръжия, медни съдове и др. Обръща се внимание и на превръщането на някои от селищата в страната в мощни металодобивни центрове, от чиято дейност има забележителни археологически следи. Не са пропуснати и темите за изобразителното изкуство. В тях се акцентира върху новите стилове (хатаи,

руми и др.), върху новите декоративни мотиви, специфични за османското изкуство. Проследяват се външните влияния върху него, както и неговото влияние в българското художествено изкуство.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в проблемите на късносредновековната българска археология; Ислямската религия – обща характеристика; Пътната мрежа по българските земи през късното средновековие; Ислямската култова архитектура по българските земи; Турските бани; Обществени комплекси и съоръжения; Керамично производство; Накитите през периода на късното средновековие; Рударските и металургичните центрове по българските земи XV–XVII в.; Организация на производството на метали. Техника и технология; Оръжията от българските земи през периода XV–XVII; Манастирите в българските земи през периода XV–XII век; Изобразително изкуство.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

АРХЕОЛОГИЧЕСКА ПРАКТИКА

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История”

E-mail: alexaim@abv.bg

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История”

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящият курс по дисциплината „Археологическа практика“ е предназначен за студентите от IV курс, специалност „История и археология“ на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Той включва теоретична част върху основните аспекти на теренната археологическа дейност и работа на терен – участие в археологически разкопки и/или работа в музей. На терен студентите ще имат възможност да се запознаят с основните методи и етапи на археологическото проучване, да вземат участие в разкопаване на различни структури, документиране на археологически ситуации, графично, фотографско заснемане и др. Работата в музейна среда се състои в обработка на археологически материали, което ще даде възможност за запознаване със спецификата на археологическата дейност в музейна среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

Специфика на археологическата периодизация, археологическа хронология; Специфика на археологическите извори, Терминологичен апарат в археологическата наука; Методи в археологията – теренни, аналитични, датиращи; Нормативни документи, уреждащи провеждането

на теренни археологически изследвания в Република България – Закон за културното наследство в Република България от 10.04.2009 г., Наредба № н-00-0001 от 14 февруари 2011 г. за извършване на теренни археологически проучвания; Разкопаване на различни археологически структури – селище, некропол (плосък, могилен), крепост, църква и др.; Теренна археологическа документация – полеви археологически дневник, полева инвентарна книга, дневник на масовия материал, техническо заснемане, фотодокументация.

Технология на обучението и оценяване:

Преподаването е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и пряко ангажиране на студентите в работата на терен или в реална музейна среда. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

РЕЛИГИИ И ЕТНОКОНФЕСИОНАЛНИ ОБЩНОСТИ В БЪЛГАРСКОТО ПРОСТРАНСТВО

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Анотация:

Курсът от лекции по настоящата учебна програма разглежда различни аспекти от религиозното минало и настояще на българския народ. Целта му е да представи етноконфесионалната картина на българското пространство в нейната историческа проекция и съвременна характеристика. Разкрито е влиянието на религиите върху етническите процеси в българските земи, мястото и ролята на отделните етноконфесионални общности в културно-историческото и съвременното развитие на българската нация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебният план набляга на източниците и историографските характеристики на историята на проблема; основните религиозни доктрини и техните носители в българското пространство от създаването на Българската държава до днес; историческия път на отделните етнически и религиозни конфесии, техните взаимодействия, културни, битови и психологически характеристики; взаимоотношенията между българската държава от една страна и отделните етнорелигиозни групи в българското пространство от друга; мястото и ролята на отделните етнорелигиозни групи в изграждането на българската национална общност.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по интерактивни методи. Лекциите са представени в презентации, преподаваният материал е илюстриран с много примери. Текущият контрол се извършва по време

на учебните занятия през семестъра чрез оценка на курсовите задачи. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит съгласно приложената учебна програма. Крайната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1.

ВЕЧНИЯТ ГРАД НА БАЛКАНИТЕ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Александър Порталски

Анотация:

Курсът от лекции по настоящата учебна програма разглежда различни аспекти от историята на естествения геополитически, стопански и цивилизационен център на Балканите в продължение на почти 2500 години – Византион, Константинопол, Истанбул, Цариград. Основните въпроси за разкрити чрез постиженията на археологията, тексткритичния анализ, свидетелствата на езикознанието, сравнителното изложение на историята на културата и на историята на изкуството. Отделя се място както на развитието на музейното дело и организирането на паметниците в експозиции, така и на предизвикваните от тях промени в рецепцията на балканските старини в европейски контекст.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебният план набляга на източниците и историографските характеристики на историята на проблема; праисторията и протоци. Босфорът и “Симплегадите”. Бизас, Бизантион и Бизия – Великата гръцка колонизация и земите на Тракийската делта; Византион през вековете; развитието на града от Константин до Юстиниан; Цариград като организатор и блян за средновековните съседи; Цариград и Западът – Четвъртият кръстоносен поход, Латинската империя, Венеция и Генуа; Цариград и Изтокът – от персите и арабите до селджуците; Цариград и османците 12-14 век. Цариград и новият имперски модел 15-17 век; европеизацията, танзиматът и Балканите; българското присъствие в ежедневието на града – стопанско, културно и политическо; Цариград сред национализмите на 19-20 в.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по интерактивни методи. Лекциите са представени в презентации, преподаваният материал е илюстриран с много примери. Текущият контрол се извършва по време на учебните занятия през семестъра чрез оценка на курсовите задачи. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит съгласно приложената учебна програма. Крайната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1: 1.

ХРАНИ И НАПИТКИ ПРЕЗ СРЕДНОВЕКОВИЕТО

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Янко Митков Христов, катедра „История”

E-mail: yanko.hristov@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма запознава студентите от специалност *История и Археология* с производството, консумацията, складирането и консервирането на храни и напитки във Византийско-славянския свят на Балканите. Настоящият курс се стреми да открие присъщите и специфичните аспекти в тази изключително важна страна на живота през Средновековието. Акцентира се на обществената ѝ значимост и влиянието ѝ върху материалната и духовната култура в Средновековна България. Паралелно с това се търси мястото на промените и навлизането на нови моменти в производството на храни и напитки и тяхната дистрибуция през различни периоди от Средновековието. Също така се прави опит да се откоят различните тенденции в конкретната насока с отчитане на особеностите на военните конфликти, промените в политическата и стопанска конюнктура на Балканите. Предоставя се възможност на студентите да се запознаят не само с основните факти около производството, съхранението и консумацията на храни и напитки в средновековните общества, но и да навлязат в детайли и да получат много добри познания за тази част миналото на Югоизточна Европа и Източното Средиземноморие през периода VII – XV в. По време на лекционния курс в рамките на учебния семестър студентите допълват своите познания за българското обществено-икономическа история през Средновековието.

Съдържание на учебната дисциплина:

Храните на славяни и българи през Ранното Средновековие; Производство на храни, напитки и начини за тяхното съхранение в Източното Средиземноморие през Ранното Средновековие; Производство, консумация и съхранение на храни с растителен произход; Храни с животински произход; Търговията с храни; Диета и рецепти.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

МЕДИЦИНСКИ ПОЗНАНИЯ И ПРАКТИКИ В СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Янко Митков Христов, катедра „История”

E-mail: yanko.hristov@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма запознава студентите от специалност *История и Археология* с основните постановки и изследвания, разглеждащи медицинските познания и практики в Средновековна България. Тематично курсът е обвързан с проблемите за болестите и лечението и разглежда здравословните проблеми и методите за справяне с тях в българските земи през

средновековието. Подчертан е стремежът да се открият текстове, в които са регистрирани медицински знания. Акцентира се на познатите и засвидетелствани по писмен и археологически път заболявания, които са част всекидневието на населението. Пред някои от тях средствата за лечение, доколкото може да се съди по изворите, демонстрират своята ефикасност. В други случаи може да се улови тотално безсилие и примиреност. За занимаващите се с реконструкция на отминалата действителност обаче обстоятелството, че творческата активност и постижения в Средновековна България засягат и медицинските познания и практики е от огромно значение. Паралелно с това се прави опит в настоящия курс да се отговори на въпросът до каква степен здравословните проблеми влияят на ежедневието на членовете на българското общество през Средновековието.

Съдържание на учебната дисциплина:

Състоянието на съвременните изследвания по история на медицината в Средновековна България; Изворите за медицината в Средновековна България; Античната традиция в областта на медицината и проявленията ѝ на Балканите; Медицинските познания и практики на славяни и прабългари в преддържавния и езическия период; Медицинските познания през християнския период; Индивидуални заболявания и лечение. Епидемии и пандемии.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

АНТИЧНО ИЗВОРОЗНАНИЕ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Александър Савов Порталски, катедра „История”

E-mail: portalsky@abv.bg, portalsky@swu.bg

Анотация:

Съдържанието на тази дисциплина въвежда студентите в особеностите на античната историография. Те подлежи на задължително тълкуване и на различни видове интерпретации. Написаното не винаги е достоверно и задължително е оцветено от пристрастията, позициите и ценностите на автора си. Историографията кара античността да заговори, но подлежи на верификация чрез археологическите находки. Цел на лекционния курс е да бъдат въведени бъдещите археолози в особеностите на писмените извори, които да допълват информацията от техните находки.

Съдържание на учебната дисциплина:

Наука ли е историята? Античното разбиране за история и минало; Наративната историография и другите исторически извори; Кратък очерк за развитието на гръцката историография – от логографията на Хекатей до световната история на Евсебий Кесарийски; Трите жанра на Херодот – логоси, новели и критическа историопис; Тукидид – образец за класическа научна историография; Историята като благочестие, училищен предмет и патриотично възпитание (Ксенофонт и Плутарх); Полибий и феноменът „всеобща история”; Ранната римска историография – история и поезия; Историческото съчинение като политическо свидетелство пред съда на потомците (Салустий и Цезар); Тит Ливий – латинският Херодот и Тукидид едновременно; Търговски написаната история –

Гай Светоний Транквил; Късноантичната историография – масовите световни истории; Античната и модерната историография – прилики и разлики. Античната историография в българското училище.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ВЪВЕДЕНИЕ В ИКОНОМИКАТА И ДЕМОГРАФИЯТА НА ДРЕВНИЯ СВЯТ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Александър Савов Порталски, катедра „История”

E-mail: portalsky@abv.bg, portalsky@swu.bg

Анотация:

Съдържанието на тази учебна програма представя проблемите на икономическото развитие на древните общества както през погледа на античните автори, така и интерпретациите на модерните историци. Описанието на едно предимно аграрно стопанство изглежда елементарно, но в него се зараждат за първи път стоково-паричните отношения и Аристотел предлага първата теория на парите. Не по-малко значение има и демографията, която е в състояние да обясни досега неясни и неразбираеми исторически събития. Тя се разглежда основно за територията на Древна Гърция, защото огромното количество проучени некрополи позволява да се правят и статистически обобщения. На този фон се откроява решаващото значение на болестите, особено епидемиите, които са в състояние да предизвикат демографски и икономически колапс, както и придвижвания на огромни маси хора.

Първи проблемен акцент на лекционния курс е хипотезата за поява на чума още в края на Късната бронзова епоха, която предизвиква движението на Морските народи, гибелта на държавите на ахеи и хитити, обезлюдяването на Гърция и пълната промяна на етническия състав на населението, което познава Омир и след него Херодот. Откроява се значението на епидемията, предизвикала едно от най-масовите преселения с Източното Средиземноморие с видими последици в следващите 300 години. Втори проблемен акцент е анализът на съчинението Икономика на Псевдо-Ксенофонт в съпоставка с другите опити за икономическа теория на древността – Аристотел и Хиерокъл.

Съдържание на учебната дисциплина:

Население и епидемии в прединдустриалните общества; Чума преди Средновековието – възможно ли е; Природните условия като база за натрупване на ресурси в Палеобалкано-западноанатолийската общност; Икономическо устройство и режими на собственост в древните общества; Икономиката на Псевдо-Ксенофонт – основен извор за античната икономическа мисъл; Аристотел за античната икономика; Хиерокъл за дома и стопанството.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ТРАКИЯ ПОНТИКА

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

доц. д-р Александър Порталски, катедра
„История”

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация

Целта на избираемата дисциплина ТРАКИЯ ПОНТИКА е студентите, обучаващи се в бакалавърска степен, да се запознаят с основните писмени, археологически и лингвистични извори за историята на тракийските народности в Югоизточна Европа и Северозападна/Западна Мала Азия, както и с методите на работа с тях.

Предлаганите работни хипотези и заключения са фази в изследователския исторически процес, с който студентите могат да се запознаят отблизо. Това дава възможност на онези от тях, които имат желание, амбиции и способности да се обучат, сами да направят първите си стъпки чрез изследователско дирене в тракологията.

Съдържание на учебната програма

Античните автори наблюдават и познават предимно и по-добре крайбрежията на Егейско, Мраморно и Черно море, населявани от тракийски етноси, отколкото вътрешността на страната. Ето защо се обръща специално внимание на Морска Тракия - Тракия Понтика, Тракия Маритима. Археологическите извори дават данни за социалното устройство на тракийското общество. Лингвистичните – за разпространението на траките в ЮИ Европа и СЗ/З Мала Азия.

Технология на обучението и оценяване

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ОБЩА ПОДВОДНА АРХЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

доц. д-р Александър Порталски, катедра
„История” E-mail: kalinsp@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Целта на избираемата дисциплина ОБЩА ПОДВОДНА АРХЕОЛОГИЯ е студентите, обучаващи се в бакалавърска степен, да се запознаят с основните археологически извори от обектите в България и Европа, както и с методите на работа с тях. Предлаганите работни хипотези и заключения са фази в изследователския исторически процес, с който студентите могат да се запознаят отблизо. Това дава възможност на онези от тях, които имат желание, амбиции и способности да се обучат, сами да направят първите си стъпки чрез изследователско дирене в подводната археология.

Съдържание на учебната програма:

Курсът лекции по *обща подводна археология* цели да запознае студентите от бакалавърската степен на образованието със зараждането и развитието на подводната археология в света и в България, с видовете обекти (потънали кораби и котви, потънали селища, древни пристанища) и методите на проучването им. Представя се Българската подводна археология като една съвременна модерна интердисциплинарна научна дисциплина.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ПОГРЕБАЛНИ ПРАКТИКИ В РИМСКА ТРАКИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящият избираем курс по дисциплината „Погребални практики в Римска Тракия“ е предназначен за студентите от специалност „История и археология“ на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Съдържанието на учебната програма запознава студентите с характерните особености на погребалната обредност в тракийските римски провинции, която представлява важна част от духовната и материална култура на населението в тукашните земи. Дискутирани са проблемите на видовете некрополи и връзката им със селищните структури, типовете гробни съоръжения, многобройните ритуали, съпътстващи погребенията, монументалната гробна архитектура, надгробната пластика и погребалният инвентар в гробните комплекси. Акцент се поставя върху съхранената тракийска обредност от предходната епоха и на нововъведенията, които настъпват с римското влияние. Студентите ще се запознават с най-новите проучвания и научни концепции и интерпретации, свързани с тази проблематика.

Съдържание на учебната дисциплина:

Проучвания по темата: постижения и проблеми; Видове некрополи и връзката им със селищните структури; Могилни некрополи (некрополът при Чаталка, Старозагорско; некрополът при Невестино, Кюстендилско); Плоски некрополи, Градски некрополи (некрополите на Рациария, Августа Траяна, Пауталия, Сердика, античният град при Сандански, Хереклея Синтика), Извънградски некрополи; Типове гробни съоръжения в тракийските римски провинции; гробни съоръжения при могилените некрополи; гробни съоръжения при плоските некрополи; гробни съоръжения, съхранени от предримската епоха; съоръжения, използвани под римско влияние; Погребални ритуали, начин на погребване (трупозигоряне, трупополагане), ритуали, съпътстващи погребенията, постпогребални практики; Гробна архитектура и монументална живопис в тракийските римски провинции; Монументални гробници; Надгробна пластика в тракийските римски провинции, Особености и влияния, ателиета, саркофази и урни; Погребален инвентар в гробните комплекси в тракийските римски провинции, Лични вещи (накити, предмети на тоалета), Гробни дарове (керамика, стъклени и бронзови съдове, медицински инструменти, въоръжение, колесници, съгъваеми столове, лампи, монети); Социален статус на погребваните покойници в некрополите от римската епоха.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

КРАЕЗНАНИЕ И АРХЕОЛОГИЯ**ECTS кредити:** 3.0**Седмичен хорариум:** 2л+0су**Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** II**Методическо ръководство:**

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg**Анотация:**

Учебната програма по дисциплината „Краезнание и археология“ е предназначена за студентите от специалност „История и археология“ на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Нейното съдържание е обвързано с квалификационната характеристика на специалността, като цели да формира широка база от знания върху отделните аспекти на краезнанието и археологическото културно наследство по места. Част от занятията се провеждат в музеи, библиотеки и други културни институти, което дава възможност за по-голяма ангажираност и активност на студентите в учебния процес. В практическо отношение студентите ще имат възможност да се запознаят с особеностите на краезнанието и археологията предимно на основата на дейността на регионалните библиотеки и музеи в Югозападна България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и предмет на краезнанието, Теоретико-методологични аспекти на краезнанието; Краезнанието в Европа и САЩ; Краезнанието в България – поява и развитие, Съвременно състояние на краеведските проучвания; Видове краеведски проучвания – Исторически, родословни, географски и природонаучни краеведски изследвания, Основни изисквания за изготвяне на краеведска публикация, Традиционна и електронна краеведска библиография; Културни и образователни институти, развиващи краезнанието – музеи, библиотеки, училища; Краезнанието и археологическите проучвания; Археологическите дружества в България; Археологическите дружества в Югозападна България и първите археологически проучвания в региона; Археологията в Югозападна България на страниците на краеведското списание „Пирин“; Археологията и съвременното краезнание.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Курсът завършва с изпит и писмена научна разработка в областта на краеведското изследване, конкретни музеи или културни ценности. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ПРИЛОЖНА АРХЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

Доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма по дисциплината „Приложна археология“ е предназначена за студентите от специалност „История и археология“ на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Тя запознава студентите с един нов аспект на съвременната археология – приложна археология, като целта е да запознае студентите с проблемите на археологическите проучвания и открития и тези, свързани с опазването, социализирането и управлението на културното археологическо наследство. Акцент се поставя на развитието на археологията в България и на държавната политика по въпросите на културното наследство и на проблемите и перспективите, които стоят пред него. Представени са основни примери за опити в областта на приложната археология в България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в проблематиката – дефиниция за приложна археология, проучвания, съвременно състояние на археологическата наука; Развитие на археологията в България – археологически открития, консервация и реставрация, социализация, културен туризъм; Държавна политика и нормативна уредба по въпросите на археологическото културно наследство в България; Археологическо материално наследство – движими и недвижими археологически културни ценности; Музеят и археологическият паметник – възможности за интегриране на образователни и възпитателни ефекти; Нематериално културно наследство – обичаи, обреди, ритуали и вярвания; Опити за приложна археология в България; Археологически интерактивни детски кътове;

Консервация и реставрация на археологически обекти от Югозападна България; Средновековният Търнов. Царевец и Трапезица. Проблеми на консервационно-реставрационните дейности.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

**ГРОБНА АРХИТЕКТУРА В БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ
ПРЕЗ АНТИЧНОСТТА**

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма по дисциплината „Гробна архитектура в българските земи през Античността“ е предназначена за студентите от специалност „История и археология“ на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Тя запознава студентите с погребалната обредност в тракийските земи в древността, която представлява важна част от духовната и материална култура на населението в тукашните земи. Дискутирани са проблемите на видовете некрополи и връзката им със селищните структури, типове гробни съоръжения, многобройните ритуали, съпътстващи погребенията, монументалната гробна архитектура, живописът и декорацията на тракийските гробници и погребалният инвентар в гробните комплекси. Студентите ще се запознаят с най-новите проучвания и научни концепции и интерпретации, свързани с тази проблематика.

Съдържание на учебната дисциплина:

Проучвания по темата: постижения и проблеми; Видове некрополи; Могилни некрополи. Видове могили – надгробни, обредни, „празни“ могили. Характеристика и особености на могилния насип; Некрополите при Дуванлий и Брезово, Пловдивско; Севтополис и цялата Казанлъшка долина; Мезек, Свиленградско; Свещари, Разградско; Плоски некрополи; Типове гробни съоръжения; Гробни съоръжения при могилните некрополи, гробни съоръжения при плоските некрополи; Погребални ритуали – начин на погребване (трупозигоряне, трупополагане), ритуали, съпътстващи погребенията, постпогребални практики; Гробна архитектура и монументална живопис в тракийските земи; Монументални гробници – плано-обемна схема, произход на гробниците; Гробници с кръгъл план на централната камера (куполни гробници); Гробницата при Мезек; Казанлъшката гробница; Гробницата при Александрово; Гробницата при „Жаба могила“ (гр. Стрелча); Гробници с правоъгълен план на централната камера (с покритие от полуцилиндричен свод и др.); Гробницата при Мъглиж; гробницата в Сашова могила и могила Хелвеция, в района на

гр. Шипка; Свещарската гробница; Монументална живопис в тракийската гробна архитектура; Декоративна украса, “Инкрустационен” стил; Погребален инвентар в гробните комплекси.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

РАЗВИТИЕ НА КЕРАМИЧНИЯ КОМПЛЕКС В ДРЕВНА ТРАКИЯ КРАЯ НА II - I ХИЛ.ПР.ХР.

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История“

E-mail: alexaim@abv.bg

Анотация:

Учебната програма запознава студентите с керамиката – най-масовият археологически материал, който се открива на обектите от древността. Умението да се разпознава, определя хронологията и оценява значението на керамичния комплекс е ключово в израстването на всеки археолог. В курса се разглеждат керамичния комплекс от днешните български земи през къснобронзовата епоха (КБЕ), преходът към ранножелязната епоха (РЖЕ) и факторите, които го доминират. През РЖЕ се оформя специфичен керамичен комплекс на територията на Древна Тракия, който се отличава със свои форми и най-вече декоративни схеми. През късножелязната епоха (КЖЕ) има рязка промяна в керамиката от земите на Древна Тракия, която се обуславя от засилените контакти с други етнически групи и най-вече въвеждането на бързовъртящо се гърнчарско колело в производството на глинени съдове.

Съдържание на учебната дисциплина:

Керамиката в археологията. Типология или Класификация?; Керамични групи в Древна Тракия през КБЕ; Хронология, географски обхват, произход и контакти; Микенска керамика; Тракийска керамика; Характеристика на прехода КБЕ - РЖЕ на Балканския полуостров; Керамични групи в Древна Тракия през РЖЕ; Обща характеристика на КЖЕ в Древна Тракия; Развитие на керамичния комплекс в Древна Гърция; Характеристика на керамичния комплекс в Древна Тракия през КЖЕ; Контакти и взаимодействия на Балканския полуостров и керамичния комплекс.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

СЕЛИЩНО РАЗВИТИЕ В ДРЕВНА ТРАКИЯ. УРБАНИЗАЦИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История“

Е-mail: alexaim@abv.bg

Анотация:

Съдържанието на учебната програма запознава студентите с проблемите на селищната система на древните общества. Направен е опит да се обхване цялостният живот на хората от миналото, във всички аспекти – развитие и характеристика на отделните селища, разнообразие и повторяемост при некрополите и култовите центрове, пътища и контакти и пр., както и ролята на природо-географските фактори в тези процеси. Разглежда се развитието на селищната система в Древна Тракия в края на II и през I хил. пр.н.е. Подчертават се основните характеристики през Къснобронзовата (КБЕ), Ранножелязната (РЖЕ) и Късножелязната (КЖЕ) епохи, както и водещите фактори при формиране на селищната система през отделните периоди в източната част на Балканския полуостров. Особено внимание се обръща върху проблема за появата на града в Древна Тракия.

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод в проблемите на селищната археология; Селищна система през КБЕ на Балканския полуостров – Видове селища, селищните могили, микенската цивилизация, Тракия през КБЕ; Характеристика на прехода КБЕ-РЖЕ, Промени в културата, Промени в селищната система; Селищна система през РЖЕ в Древна Тракия, типология на селищата през РЖЕ, Географски райони - природо-географски и културни характеристики; Характеристика на КЖЕ; Селищна система през КЖЕ; Урбанизацията в човешката история; Характеристика на основните градски центрове в Древна Тракия.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

СЕЛИЩНА ПОДВОДНА АРХЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

доц. д-р Александър Порталски, катедра „История“

Анотация

Курсът лекции по *Селищна подводна археология* цели да запознае студентите от бакалавърската степен на образованието по ИСТОРИЯ и АРХЕОЛОГИЯ с методите на проучването на потънали селища, свързаните с тях древни пристанища и древни котви. Българската *селищна подводна археология* се представя като една съвременна модерна интердисциплинарна научна дисциплина, заслужено уважавана от учените подводни археолози и морски историци както на изток, така и на запад.

Съдържание на учебната програма

Учебният материал е организиран в следните основни теми: **Потъналите селища** – а) в Атлантика и Средиземно море; б) по Западното Черноморие; в) във Вътрешните водни басейни на Франция, Швейцария, Германия и Италия; **Древните пристанища** – а) в Средиземно море; б) по Западното Черноморие; **Древните котви** – а) в Средиземно море; б) в Черно море.

Технология на обучението и оценяване

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

КОРАБНА ПОДВОДНА АРХЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

доц. д-р Александър Порталски, катедра „История”

Анотация

Курсът лекции по *Корабна подводна археология* цели да запознае студентите от бакалавърската степен на образованието по ИСТОРИЯ и АРХЕОЛОГИЯ с методите на проучването и с проучването на потънали кораби в света и в България. Българската *корабна подводна археология* се представя като една съвременна модерна интердисциплинарна научна дисциплина, заслужено уважавана от учените подводни археолози и морски историци както на изток, така и на запад.

Съдържание на учебната програма

Учебният материал е организиран в 7 теми: Донаучни разкопки в Средиземно море; Италианска школа; Френска школа; Американска школа; Датска, Германска и Полска школи; Руска школа; Българската школа.

Технология на обучението и оценяване

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ВЕНЕЦИЯ И БАЛКАНИТЕ ОТ РАННОТО СРЕДНОВЕКОВИЕ ДО 16 ВЕК – ПОЛИТИЧЕСКИ, ИКОНОМИЧЕСКИ И КУЛТУРНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: курсова работа

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

Гл. ас. д-р Янко Христов, катедра „История”

ас. д-р Владимир Василев

Анотация:

Учебната програма предлага информация относно историята на Венеция и нейните връзки с Балканите от началото на Средновековието до времето на Османската империя (в периода X-XVI век). Лекциите са разпределени хронологично и тематично, така че да се представят отделните проблемни области в сферата на политическата, икономическа и културна история. Стремешът е да се изгради представа за основните процеси, довели до икономическото и политическото господство на Венеция в Адриатика и Източното Средиземноморие. Приоритет на курса е изграждането на детайлни представи за функционирането на венецианската икономика и мрежата ѝ от връзки с Балканите, както и влиянието ѝ върху икономиката и градската култура в отделните балкански региони.

Съдържание на учебната дисциплина:

Приоритет на курса е изграждането на детайлни представи за движението на венецианските търговци (не само начините на придвижване, но и конкретно стоките, с които се търгува), свързано с основните пътни артерии на полуострова по суша, както и заобикалящите го морски пътища. Времето на Кръстоносните походи ще бъде основна тема за разглеждане, тъй като тогава се изгражда „венецианската колониална империя“. Разглежда се и мястото на Венеция в сложните политически конфигурации в Източното Средиземноморие през XIV, XV и XVI век. Пътуванията през времето на Късното средновековие и през ранните векове на Османската империя са крайната хронологическа граница за курса.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят курсова работа (презентация, реферат) по тема от лекциите.

КУЛТОВИ МЕСТА И ПОЧИТАНЕ НА МОЩИ И РЕЛИКВИ НА БАЛКАНИТЕ ПРЕЗ СРЕДНОВЕКОВИЕТО

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: курсова работа

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

доц. д-р Мирослава Георгиева, катедра
„История”

Анотация:

Програмата по избираемата дисциплина представя историко-географското пространство на Балканите чрез географията на култовите места и почитанието на християнските реликви от началото на Средновековието до времето на Османската империя (по-специално за периода X-XVI в.). Показват се основните процеси и тенденции, довели до възникването и развитието на важни центрове на поклонничество и съхранение на реликви на територията на самите Балкани: Константинопол, Света гора Атон, далматинските градове и пр. В серията лекции се проследяват връзките и влиянието на външни за Балканите центрове на поклонничество като Венеция, Рим, и най-вече Йерусалим. Обучението предвижда и запознаване на студентите с историята и изкуствоведческия анализ на отделни важни предмети на култа и творения на ювелирното изкуство, както и с местата на тяхното съхранение и почитанието им.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекциите са подредени в отделни тематични групи и са свързани с географското подразделение на Балканите на отделни региони, съответно в рамките на различните балкански средновековни държави, които са съществували извън границите Византия. Проследява се на първо място формирането на Константинопол като център на поклонничество и най-важно място на съхранение на реликви; в отделна тема се проследява историята на далматинските градове (Дубровник, Сплит, Трогир, Котор) и връзката им с Венеция. В отделни теми е изложена и историята на почитанието на мощи и реликви в България, в Сърбия и на север от р. Дунав. Основен акцент е поставен върху периода на османското нашествие, във връзка с който се представя темата за съдбата на мощите и реликвите на балканското Средновековие.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни занятия. По време на обучението магистрите подготвят курсова работа по тема от лекциите.

ВСЕКИДНЕВНИЯТ ЖИВОТ В СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Янко Митков Христов, катедра „История”

E-mail: yanko.hristov@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма запознава студентите с всекидневния живот в българското общество през епохата на Средновековието. Настоящият курс се стреми да открие присъщите и специфичните му аспекти както на елитарно, така и на низово равнище. Акцентира се на обществената значимост на ключови аспекти от всекидневието и влиянието на материалната и духовната култура в Средновековна България. Паралелно с това се търси мястото на промените и навлизането на нови

моменти и пътищата за тяхното проникване през различни периоди от Средновековието. Също така се прави опит да се откоят различните тенденции в конкретната насока с отчитане на особеностите на динамиката на демографските процеси в политическата, стопанската, етническата и религиозна конюнктура на Балканите. Обект на специално разглеждане в лекционния курс са природните и географските дадености и това какъв фактор за общественото развитие са. В методическо отношение стремежът е да се следва тематично-хронологичният принцип. Същевременно, в рамките на по-големите и хронологически отрязъци са открити проблемни звена. Това предоставя възможност на студентите да се запознаят не само с основните факти около аспектите от всекидневния живот, но и да навлязат в детайли и да получат много добри познания за тази страна от миналото на Югоизточна Европа и Източното Средиземноморие през периода VII – XV в.

Съдържание на учебната дисциплина:

Климатични и географски особености на Балканите. Ролята им в епохата на Великото преселение на народите и при изграждане на Дунавска България; Религия и култура на завареното население и придошлите славянски и български групи (VII – първите две трети на IX век); Военно-политическа адаптация на българите в зоната на земеделските общества в Югоизточна Европа. Институции на Ранносредновековна България; Покръстване и християнизация – отражението им върху всекидневния живот в Средновековна България; Жилища и покъщнина. Семейство, семейни отношения, раждаемост смъртност и продължителност на живот; Пътуване и комуникации. Малцинства и чужденци; Социални и религиозни конфликти в Българското Средновековие.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

СВЕТЦИ, МОНАСИ, МАНАСТИРИ В БЪЛГАРСКОТО ЕТНИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО ПРЕЗ СРЕДНОВЕКОВИЕТО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Янко Митков Христов, катедра „История”

E-mail: yanko.hristov@swu.bg

Анотация: Настоящата учебна програма запознава студентите от специалност *История и Археология* с всекидневния живот в българското общество през епохата на Средновековието. Настоящият курс се стреми да открие присъщите и специфичните му аспекти както на елитарно, така и на низово равнище. Акцентира се на обществената значимост на ключови аспекти от всекидневието и влиянието на материалната и духовната култура в Средновековна България. Паралелно с това се търси мястото на промените и навлизането на нови моменти и пътищата за тяхното проникване през различни периоди от Средновековието. Също така се прави опит да се откоят различните тенденции в конкретната насока с отчитане на особеностите на динамиката на демографските процеси в политическата, стопанската, етническата и религиозна конюнктура на Балканите. Обект на специално разглеждане в лекционния курс са природните и географските дадености и това какъв фактор за общественото развитие са. В рамките на по-големите и хронологически отрязъци са открити проблемни звена. Това предоставя възможност на студентите

да се запознаят не само с основните факти около аспектите от всекидневния живот, но и да навлязат в детайли и да получат много добри познания за тази страна от миналото на Югоизточна Европа и Източното Средиземноморие през периода VII – XV в. Основен елемент в подготовката на учебната дейност е работа с исторически извори и с тяхното интерпретиране.

Съдържание на учебната дисциплина:

Климатични и географски особености на Балканите. Ролята им в епохата на Великото преселение на народите и при изграждане на Дунавска България; Религия и култура на завареното население и придошлите славянски и български групи (VII – първите две трети на IX век).; Военно-политическа адаптация на българите в зоната на земеделските общества в Югоизточна Европа. Институции на Ранносредновековна България; Покръстване и християнизация – отражението им върху всекидневния живот в Средновековна България; Жилища и покъщнина. Семейство, семейни отношения, раждаемост смъртност и продължителност на живот; Пътуване и комуникации. Малцинства и чужденци; Социални и религиозни конфликти в Българското Средновековие.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

АНТИЧНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПАМЕТНИЦИ ОТ ЮГОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма е предназначена за студентите от специалност „История и археология“ на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Тя запознава студентите с археологическите паметници от Югозападна България през Античността. Представени са поселищният живот по долините на реките Струма и Места, градските центрове, римското военно присъствие в района, римските вили, некрополите, паметниците на монументалната гробна архитектура, паметниците, свързани с религиозния живот, паметниците на изкуството (релеф, художествен бронз, керамика и др.). Ще бъдат представени най-новите археологически проучвания и открития и научни концепции и интерпретации, свързани с района.

Съдържание на учебната дисциплина:

Проучвания по темата: постижения и проблеми; Поселищен живот по долините на Струма и Места през Античността – селищни структури от предримската епоха, градски центрове през римската императорска епоха – Пауталия, Паройкополис/Партикополис, Хераклея Синтика, Никополис ад Нестум; Военни лагери, Германия; Римски вили на територията на Югозападна България; Некрополи на територията на Югозападна България през Античността – Некрополи от предримската епоха, Некрополи от римската императорска епоха – градски некрополи, могилни некрополи; Паметници на монументалната гробна архитектура – гробницата при Крупник,

Благоевградско, гробницата при Дренково, Благоевградско, монументални гробници от територията на Сандански; Божества и култове, светилища и оброчни релефи – светилището на Тракийския конник при Даскалово, Пернишко, светилището на Зевс и Хера при Копиловци, Кюстендилско, култът към Артемида по долината на Средна Струма, светилището на Тракийския конник при Сандански; Надгробна пластика. Особености и влияния, ателиета – надгробна пластика от долината на Горна Струма; Надгробна пластика от долината на Средна Струма, надгробна пластика от долината на река Места; Саркофази, урни – саркофази от територията на Пауталия, урни от долината на Средна Струма; Произведения на художествените занаяти – накити, художествен бронз, керамика.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ЦЪРКОВНА АРХЕОЛОГИЯ В ЮГОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма по дисциплината „Църковна археология в Югозападна България“ е предназначена за студентите от специалност „История и археология“ на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Целта на курса е формирането на широка база от знания върху църковното археологическо културно наследство в югозападните български земи през Средновековието. Акцентът се поставя както върху придобиването на добра теоретична подготовка на студентите, така и върху практическата насоченост, като се формират умения за разпознаване и анализиране на основните типове църковни сгради в изследвания хронологически и географски диапазон. Студентите се запознават с най-новите проучвания и научни концепции и интерпретации, свързани с тази проблематика.

Съдържание на учебната дисциплина:

Проучвания по темата: постижения и проблеми; Начало на храмовото строителство в Югозападна България IV–VI век – Ранновизантийско култово архитектурно наследство, базиликален и центричен тип, Конструкция и символика на християнския храм, Култови постройки от IV–VI век по долините на Струма и Места; Църковна архитектура през периода на Първото българско царство в Югозападна България – Разпространение на базиликите в българските земи през периода на Първото българско царство, Разпространение на кръстокуполните църкви. Строителни техники и конструктивни особености, Конхални църкви, Паметници от Югозападна България; Църковна архитектура през периода на Второто българско царство в Югозападна България – Отмиране на

базиликалният тип църкви през Второто българско царство, Еднокорабни, кръстополни, конхални църкви от Югозападна България; Архитектурна декорация и живопис на църковните сгради в Югозападна България (IV–XIV век).

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ВЪОРЪЖЕНИЕТО В ДРЕВНА ТРАКИЯ. ТРАКИЙСКОТО ВОЕННО ИЗКУСТВО

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История”

E-mail: alexaim@abv.bg

Анотация:

В курса се разглеждат елементи от въоръжението, открити по време на археологически проучвания, които се отнасят към къснобронзовата епоха (КБЕ), преходът към ранножелязната епоха (РЖЕ) и факторите, които го доминират. През РЖЕ се оформя специфичен комплекс от въоръжение, базиран на желязото и неговото усвояване в Древна Тракия, който се отличава със свои характерни форми и комбинации. През късножелязната епоха (КЖЕ) има рязка промяна в областта на въоръжението от земите на Древна Тракия, която се обуславя от засилените контакти с други етнически групи и сложните военно-политически събития и процеси, които до голяма степен и определят облика на епохата.

Съдържание на учебната дисциплина:

Роля и значение на въоръжението в Древността, Елементи от въоръжените при археологическите проучвания, Предпазно(защитно) и нападателно въоръжение, Източници при проучване въпросите на въоръжението в Древността; Обща характеристика на Древна Тракия. Хронология и периодизация, Географски обхват на Древна Тракия, Периодизация и хронология, Социално-икономическо и политическо развитие на Древна Тракия; Тракийското въоръжение през КБЕ; Въоръжението и военното дело през Ранножелязната епоха 11-6 в. пр.н.е.; Тракийско въоръжение и тракийско военно изкуство през КЖЕ, Характеристика на късножелязната епоха, Идентификация на тракийските племена и поява на първи извори, които описват тяхното военно изкуство. Писмени извори за войната при траките, Представители на защитното и нападателното въоръжение, открити на територията на Древна Тракия. Комплекси от въоръжение - проблеми на депонирането; Археологическата ситуация и проблеми на интерпретацията; Общи проблеми на въоръжението в Древна Тракия.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ТРАКИЙСКИ КУЛТОВИ ЦЕНТРОВЕ - ПРОБЛЕМИ НА ПРОУЧВАНИЯТА**ECTS кредити:** 3.0**Седмичен хорариум:** 2л+0су**Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** V**Методическо ръководство:**

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История”

E-mail: alexaim@abv.bg**Анотация:**

Съдържанието на учебната програма запознава студентите с отделни аспекти на тракийското религиозно мислене. Разглеждат се представителни обекти, които допринасят за възстановяването на тракийските култови практики. Акцентът пада върху археологическите проучвания на различните обекти, които са свързани с ритуалните практики на тракийските племена. Хронологическите граници на курса са от къснобронзовата (КБЕ) през ранножелязната епоха до римското завоевание на Балканите в края на I хил. пр.н.е. Разглежда се основно територията на днешните български земи. Обръща се внимание на географското разпространение на култовите центрове, както и на основните видове "свети места". Разглеждат се ключови обекти, които представляват и основните типове тракийски светилища. Такива са скалните, планински светилища, ямните полета и скалните магалитни комплекси.

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод в проблемите на Тракийската култова археология - Археология на култа - направление в съвременните проучвания, История на проучванията на тракийските култови обекти, Хронологически граници и географско разпространение; Индоевропейските религиозни представи. Основни характеристики; Тракийски култови паметници - история на проучванията - Теренните проучвания по Струма и Места, Начало на проучванията. Първи резултати и очертани перспективи, Методически подход; Общи проблеми на тракийските култови паметници - Специфика на култовите паметници, Обективни дадености и субективност при култовата дейност, отразена в "светите места", Видове тракийски култови центрове, които се проучват по археологически методи; Тракийски култови паметници през КБЕ и РЖЕ. Проблеми на прехода; Мегалитната култура в Древна Тракия. Мегалитни паметници, мегалитни светилища; Основни характеристика на КЖЕ. Култови паметници в Тракия през КЖЕ. Типология на култовите центрове през КЖЕ - Късножелязната епоха в Древна Тракия, Основни типове култови паметници. Специфика на проучването, Планинските скални светилища през КЖЕ в Древна Тракия; Ямни светилища в Древна Тракия. Проблеми на локализацията и проучванията им; Характеристика на култовите паметници. Организация на свещенното пространство. Култови съоръжения и дарове.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ДРЕВНИ ЦИВИЛИЗАЦИИ В ЮЖНА АМЕРИКА

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Анотация:

Курсът надгражда основните знания на студентите за историята на света и представя една по-пълна картина за древната и стара история на индианците. Темите представят основните племена на древните култури в Юкатан-Мексико, Перу, Белиз, Колумбия, Гватемала – олмеки, толтеки, сапотеки, ацтеки, и др. На основата на богат археологически материал студентите се запознават с древното строителство и архитектура. Представени са основните вярвания, космогония и космология на древните май. Курсът е онаягледен с много филмов и снимков материал.

Съдържание на учебната дисциплина:

Извори и историография и представяне на древните култури; Олмеките – значение на културата майка, археологически паметници, изкуство и култура; Сапотеки и толтеки – развитие и упадък; Маите. Урбанизация. Градове държави. Занаяти. Култура; Ушмал – градът на ягуарите; Чичен-Итца, градът на Пернатата змия, символика на пирамидите; Паленке – местоположение и значение на града; Олмеки, май, толтеки, сапотеки – културно-езикови и религиозни прилики и разлики; Империята на ацтеките – краят на една епоха; Древно Перу – Куско, културата на инките; Мачу Пикчу - въпроси и отговори. Древност и съвремие.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

МЕДИИ И ПОЛИТИКА

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Анотация:

Курсът запознава студентите с основни понятия, свързани с медийната политика и нейната роля в гражданското общество. Темите произтичат от някои от най-разглежданите основни концепции на политиката и нейната интерпретация в медиите, от тенденциите и закономерностите в развитието на

латиноамериканското общество и на Източна Европа през XX век. Лекциите са разработени на базата на богат фактологически материал и върху най-дискутираните и актуалните теории за развитието. Курсът разглежда някои от концепциите за медиите, пропагандата и политиката на големите учени на XX век – Ноам Чамски, Гор Видал и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Ранната история на пропагандата. Създаване на Public relations; Пропаганда и демокрация. Морал и политика; Кенеди и Куба; Нападението над Гренада; Икономическата политика на световните организации. Политиката на МВФ – пропаганда и истина; Развитие на корпоративната пропаганда в Латинска Америка; Геополитика и геополитически интереси в Централна Америка и Карибския басейн; Пропаганда и дезинформация; Морал и политика; Избори и политика; Масмедии и пропаганда във Венесуела и Перу; Дисидентската култура в Източна Европа; „Медийните революции” от 1989 г.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ИСТОРИЯ НА ХРАНЕТО 15-21 ВЕК

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на оценяване: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Гл. ас. д-р Янко Христов „История“

Анотация:

През изминалите последни десетилетия от представители на редица хуманитарни и социални науки са направени множество изследвания посветени на храната и напитките в историята. Лекционният курс “История на храненето XV–XXI в.” е надграждащ. Курсът се стреми да задълбочи знанията ни в сферата на историята на културата като се центрира върху проблемите свързани с историята на храните и напитките в най-широка перспектива. Храните и напитките ще бъдат разгледани в пресечната им точка и по-широк контекст свързан с природни условия; земеделски и животновъдни практики; производство на храна; движение на храните; отглеждане и придобиване на храна; пазари за храни и търговия; кухни, готвене, яденета, ястия, консумация, модели на потребление на храна; религията и храната; постите и т.н. И двете страни на този курс ще бъдат представени като част от една общеевропейска и световна перспектива.

Съдържание на учебната дисциплина:

Османското завладяване в Средиземноморието и Югоизточна Европа и неговото значение за историята на храните; Великите географски открития, откриването на Америка и „новите храни”; Предмодерни етнически стереотипи; Кухнята на Апенинския полуостров XVI-XVIII в.; Кухнята в Османската империя XV-XVIII в.; „Висшата кухня“ на френския двор; Изграждането на френската национална кухня; Изграждане на италианската национална кухня; Храната в Китай и Индия и китайския и индийски модел на изграждане на национални кухни; Храната на

Пиринейския полуостров и изграждането на испанската национална кухня; Формиране на българската национална кухня; „Средиземноморската диета”

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ВОЙНИТЕ И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА. БАЛКАНСКИ КАЗУСИ

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма на оценяване: изпит

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

Проф. д-р Снежана Димитрова, катедра „стория“

E-mail: s.dimitrova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Лекционният курс се състои от 15 теми, които засягат малко третиран социални аспекти на войната. Всъщност различното, което този курс се опитва да направи е да привлече интереса към другите социални мобилизации, които са възможни в условията на тоталната война. Така фокусът тук е към другите архиви (и пространства на историята) – на „болката и страданието“, при това разгледани в тяхната позитивна и негативна икономия на ниво индивид, общност, общество. И със самото това все повече се остойностява смисълът да се отворят (през адекватни методи) другите архиви на войната, които насърчават осмислянето на другия военен опит, в чиято перспектива се създават условия за разбиране на днешното състояние на важни социални проблеми – здравеопазване, образование, труд.

Съдържание на учебната дисциплина:

Социалната история и историята на менталитетите: теория и практика в полето на интердисциплинарните изследвания на войните; *Болестта като метафора* на Сюзан Зонтаг; Теорията на фон Клаузевиц: „войната и хората“; Войни и нови социални феномени – „подкопаване фигурата на бащата“, „самотната майка“; *Прекрасният нов свят* на Олдъс Хъксли – биополитика и нов социален свят; Държавата на социалното благоденствие – залозите на социалната политика в условията на тотална война (случаят Първа световна война); „Моето-тяло-заложник-на-другите“: войнишкото тяло като депо на критически дискурси; Социални болести и военновременно законодателство – залозите на модерния и патриархалния ред; За политиките на женска еманципация по време на Първата световна война – кризисното наследство на един исторически феномен; Новите социални трудови закони по време на Голямата война – противоречията на наследството; Войнишките неврози: „силният пол“ и „слабият пол“; *Здравото тяло!* и демографското равновесие в модернизиралите се Балкани; „Чистота и социален ред“; Тялото в мрежите на левите идеологии (1940-1948).

Технология на обучението и оценяване:

Лекции и консултации върху самостоятелна работа са основните форми на обучение. Крайната оценка е резултат от оценките от самостоятелната работа и изпита (в съотношение 1:1).

**ИСТОРИЯ НА ВСЕКИДНЕВНИЯ ЖИВОТ НА БАЛКАНИТЕ ПРЕЗ XX ВЕК:
ИСТОРИЧЕСКИ ПАРАДИГМИ НА XXI ВЕК****ECTS кредити:** 3.0**Седмичен хорариум:** 2л+0су**Език на преподаване:** български**Форма на оценяване:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** VI**Методическо ръководство:**

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

проф. д-р Снежана Димитрова, катедра

„История“ E-mail: s.dimitrova@swu.bg**Анотация:**

Курсът иска да направи студентите чувствителни към ролята на историческото познание в научните обрати и оттук така да постави акцента върху изследователските достижения на историята на всекидневието и тяхната роля за появата на новите исторически парадигми, свързани с така наречения афективен обрат в съвременните науки. Курсът е артикулиран в два модула, съответно този на теоретичните предизвикателства и онзи на емпиричните доказателства. Така той иска да

покаже какво се случва с конвенционалното правене на история, когато методите на историка се засрещат с тези на социолога, психоаналитика, литератора, за да изследват всекидневието в две ясни парадигми – структурализъм и феноменология. Като, подобно на другите интердисциплинарни курсове, неговата специфика е, че той не се стреми нито да привилегирова методологически инструкции, нито да дефинира епистемологични основания.

Съдържание на учебната дисциплина:

Наследството на Просвещението – Въведение в основните теоретични подходи на историографията от 19-ти и 20-ти век; Историците от „Анали“ и новите интердисциплинарни писти в социалните науки; Франсоа Фюре и неговата програма за „сериозна история“. Етнометодология и история на всекидневния живот – нови парадигми; Алф Лутке (Alf Luedtke) – “Новата германска школа на всекидневието”; Война и всекидневие – „опитът с лично име“ и покана за микроистория; Историята на всекидневния живот и микроисторическата парадигма; Микроисторията, всекидневен живот и афективният обрат – парадигмите на 21-ви век; Граници и пространство на частния живот; За една история на тайното – парадигмата на Новата история на Анали; Война и оспорване на частния живот – последици (българският и сръбски случай); От загубата на частния живот до загубата на живота – парадигмата на лагера; Визуалните архиви – филмовият материал като част от ‘другите архиви’; Всекидневието в един работнически квартал в Торино между двете войни – изследванията на Дж. Леви и Л. Пасарини; История на всекидневния живот – микроанализът на социалното като предизвикателство пред конвенционалното правене на история.

Технология на обучението и оценяване:

Лекции и консултации върху самостоятелна работа са основните форми на обучение. Крайната оценка е резултат от оценките от самостоятелната работа и изпита (в съотношение 1:1).

ПИСТИРОС – ТРАКО-ГРЪЦКИ ГРАД-ЕМПОРИОН

ECTS кредити: 3.0

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История“

E-mail: alexaim@abv.bg

Анотация:

Съдържанието на учебната програма запознава студентите с отделни аспекти на селищното развитие в Древна Тракия, като се поставя акцент върху проучванията в Емпорион Пистирос. Дискутират се проблеми, свързани с контактите и взаимодействията, които се осъществяват между тракийските племена и други етнически групи и общности - елини, македонци, келти и пр.

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод в проблемите на Тракийската селищна археология; Характеристика на Късножелязната епоха в Древна Тракия; История на проучванията на Емпорион Пистирос; Архитектурата на Емпорион Пистирос; Култови практики в Емпорион Пистирос; Метали и Метелообработка в Емпорион Пистирос; Импортът в Емпорион Пистирос. Контакти и взаимоотношения, Керамичният комплекс на Емпорион Пистирос; Монетите от Емпорион Пистирос; Емпорион Пистирос и неговата природна и културна среда.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

АРХЕОЛОГИЧЕСКА КУЛТУРА „ПШЕНИЧИВО“ И РАННОЖЕЛЯЗНАТА ЕПОХА НА БАЛКАНИТЕ**ECTS кредити:** 3.0**Седмичен хорариум:** 2л+0су**Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** VII**Методическо ръководство:**

Катедра „История”, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Алексей Гоцев, катедра „История”

E-mail: alexaim@abv.bg**Анотация:**

Съдържанието на учебната програма запознава студентите с отделни аспекти на керамичната група "Пшеничево" - хронология, периодизация, връзки с други керамични групи от РЖЕ. Разглежда се и възможността да се касае за археологическа култура със собствен облик - термин, с който се обозначава етнически детерминирано население - със селищна система, некрополи и култови центрове, с общи черти в материалната и духовната култура, което обаче остава анонимно.

Съдържание на учебната дисциплина:

Общи проблеми на прехода Късна Бронзова - Ранно Желязна епохи в Източното Средиземноморие; Керамични групи и археологически култури през КБЕ по българските земи, Керамичния комплекс от КБЕ в Северна България, Формиране, развитие, контакти, Развитие на керамиката през КБЕ в Южна България, Керамиката от КБЕ в Родопите и по долините на Струма и Места; Керамични групи от РЖЕ на Балканите - обща характеристика; Керамична група "Пшеничево" - история на проучването, географски и хронологически граници; Водещи форми глинени съдове в група Пшеничево –Типология на керамичните форми от култура Пшеничево, Функционална характеристика на керамиката тип Пшеничево, Технологическа характеристика на керамиката тип Пшеничево; Украса на керамиката тип Пшеничево; Обща характеристика на култура Пшеничево; Археологическа култура Пшеничево и мегалитите в България; Роля и значение на археологическата култура Пшеничево при формиране на групите от РЖЕ от Балканския полуостров и Северозападна Мала Азия.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

СРАВНИТЕЛНО ИЗКУСТВОЗНАНИЕ**ECTS кредити:** 3.0**Седмичен хорариум:** 2л+0су**Език на преподаване:** български**Форма на проверка на знанията:** изпит**Вид на изпита:** писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма по дисциплината „Сравнително изкуствознание“ е предназначена за студентите от специалност „История и археология“ на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Целта на знанията, заложи в лекционния курс, е да се развие способност за прочит на визуални текстове и умението да се интерпретират качествата на произведения от история на изкуството. Сравняват се различни структурни единици: културни модели, стилови белези, видове социо-културни проблеми, историко-художествени концепции за време и пространство, теми и образи в отделните видове художествена култура, отделни произведения. Сравнителните анализи са както конкретни, извършващи се пред репродуцирани художествени произведения, така на базата на културологични изследвания на Н. Конрад, Б. Успенски, И. Маразов и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържанието на лекционния курс се опира на:

- сравнителен анализ на артефакти от различни епохи, сравнение на различни културни пространства в един и същи период;
- сравнителен анализ на социо-културни елементи (традиция и приемственост в различни култури, ролята на творческата личност в различни епохи);
- сравнителен историко-художествен анализ на отделни видове изкуство (култовата архитектура през античността, средновековието и ренесанса; теми и образи в изкуството) в музейни експозиции, в оригинал и в репродуциран вид.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

ТЕОРИЯ НА ИЗКУСТВОТО

ECTS кредити: 3.0

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Настоящата учебна програма по дисциплината „Теория на изкуството“ включва три дяла. Първият дял проследява формирането на теоретическото познание за изкуството и напластяването му в различни области: в естетиката, във философията на изкуството, в частните теории, кристализиращи от художествената практика. Разглеждат се различни нива на систематизиране на теория на изкуството по отношение на емпиричните художествени факти, възможните различни гледни точки при изграждане на теорията в определен обем и граници. Вторият дял предлага разбирането за теория на изкуството като теория на пластическия образ, в която образът има своя структура, възможна за представяне чрез определени елементи и интерпретирана чрез предпочетени понятия. Структурата на образа се проследява в история на изкуството от късния палеолит до началото на XX в. чрез пластове материална въплътеност, фигуралност, конструираност, пространственост, семантика и комуникативност. Третият дял от лекциите се състои от текстове, в които се съдържат теоретични постановки за изкуството, теоретични проблеми в исторически проучвания. В този трети дял теория на изкуството се проследява като приложна история.

Съдържание на учебната дисциплина:

Теоретическото познание за изкуството; Граници и обем на една теория на изкуството – Съотношение между теория на изкуството и художествена практика, между теория на изкуството и история на изкуството, между теория на изкуството и естетика. Историческа теория на изкуството – Канонът в изкуството и теоретичните модели, История и теория на изкуството през Ренесанса, Теория в научната история на изкуството: Винкелман, Теория и методология: Вьолфлин и формалният метод. Иконологическият метод на Е. Панофски Стил и стиловете системи – исторически ракурси; Структура на образа. Възможни подходи – Пластове в структурата: материална въплътеност, фигуралност, конструираност, пространственост, семантика, комуникативност; Изкуство и не-изкуство; Изкуство и действителност като взаимоотношения, Сюжет, натурализъм, реализъм, абстракция, Фигуралност и семантика; Възможни подходи за конструиране, Конструираност и материална въплътеност, конструираност и фигуралност, Завършеност и незавършеност на ниво конструкция; Пространственост – Видове пространство. Пространствен строеж на творбата, Видове перспективни системи. Концептуално пространство, Пространство и време в историята; Семантика на образа; Комуникативност на образа.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.